STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY VERICI TRSTENJAK

přednesené dne 2. dubna 2009 [1]

Obsah

I – Úvod . . . . . I - 7890

II – Právní rámec . . . . . I - 7890

A – Ochrana zvířat během přepravy . . . . . I - 7890

1. Směrnice 91/628 . . . . . I - 7891

2. Nařízení č. 1/2005 . . . . . I - 7897

B – Ochrana zvířat při porážení . . . . . I - 7903

III – Postup před zahájením soudního řízení a žaloba Komise . . . . . I - 7904

IV – Řízení před Soudním dvorem . . . . . I - 7907

V – Posouzení generální advokátky . . . . . I - 7907

A – Úvod . . . . . I - 7907

B – Analýza žalobních důvodů týkajících se ochrany zvířat během přepravy . . . . . I - 7909

1. Předběžná poznámka o přípustnosti . . . . . I - 7909

2. Žalobní důvod týkající se identifikace a schválení dopravců . . . . . I - 7910

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7910

b) Přípustnost . . . . . I - 7911

i) Identifikace dopravců . . . . . I - 7911

ii) Povolení dopravců . . . . . I - 7912

1 — Původní jazyk: slovinština.

c) Právní posouzení . . . . . I - 7913

i) Identifikace dopravců . . . . . I - 7914

ii) Povolení dopravců . . . . . I - 7916

d) Výsledek analýzy . . . . . I - 7917

3. Žalobní důvod týkající se kontroly plánů cest . . . . . I - 7918

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7918

b) Přípustnost . . . . . I - 7919

c) Právní posouzení . . . . . I - 7921

d) Výsledek analýzy . . . . . I - 7925

4. Žalobní důvod týkající se chybějících zařízení k odpočinku v přístavech . . . I - 7925

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7925

b) Přípustnost . . . . . I - 7926

c) Právní posouzení . . . . . I - 7927

d) Výsledek analýzy . . . . . I - 7930

5. Žalobní důvod týkající se nedostatečné kontroly dopravních prostředků a zvířat . . . . . I - 7930

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7930

b) Přípustnost . . . . . I - 7931

c) Právní posouzení . . . . . I - 7933

d) Výsledek analýzy . . . . . I - 7935

6. Žalobní důvod týkající se nedostatečných sankcí v případě opakovaného porušení pravidel o ochraně zvířat . . . . . I - 7936

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7936

b) Přípustnost . . . . . I - 7936

c) Právní posouzení . . . . . I - 7938

d) Výsledek analýzy . . . . . I - 7939

7. Výsledek analýzy žalobních důvodů týkajících se ochrany přepravovaných zvířat . . . . . I - 7940

C – Analýza žalobních důvodů uplatňovaných v oblasti ochrany zvířat při jejich usmrcování . . . . . I - 7940

1. Úvod . . . . . I - 7940

2. Žalobní důvod týkající se omračování zvířat během porážky . . . . . I - 7940

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7940

b) Právní posouzení . . . . . I - 7941

c) Výsledek analýzy . . . . . I - 7945

3. Žalobní důvod týkající se zaručení nezbytných inspekcí a kontrol na jatkách I - 7945

a) Argumenty účastníků řízení . . . . . I - 7945

b) Právní posouzení . . . . . I - 7946

c) Výsledek analýzy . . . . . I - 7947

4. Výsledek analýzy žalobních důvodů ve vztahu k ochraně zvířat při jejich porážce . . . . . I - 7947

D – K nákladům řízení . . . . . I - 7948

VI – Závěry . . . . . I - 7948

I – Úvod

1. V projednávané věci se Komise svou žalobou podanou na základě článku 226 ES domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z právní úpravy Společenství v oblasti ochrany zvířat během přepravy a při porážení, přesněji ze směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (dále jen „směrnice 91/628“) [2], z nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (dále jen „nařízení č. 1/2005“) [3], jakož i ze směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování (dále jen „směrnice 93/119“) [4].

2. Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti týkající se schválení pro přepravu zvířat, kontroly plánů cest, zajištění zařízení k odpočinku zvířat v přístavech, kontrol dopravních prostředků a zvířat, zajištění účinných sankcí při opakovaném porušení právní úpravy a pochybeních spáchaných při omračování zvířat během jejich porážení a chybějících nezbytných inspekcí a kontrol na jatkách. Komise prokazuje tato nesplnění povinností a dovolává se zjištění učiněných na kontrolních návštěvách prováděných v Řecké republice od roku 2002 do roku 2006 Potravinovým a veterinárním úřadem (dále jen „ÚPV“) Generálního ředitelství pro zdraví a spotřebitele Evropské komise.

II – Právní rámec

A – *Ochrana zvířat během přepravy*

3. Směrnice 91/628 upravuje ochranu zvířat během přepravy na úrovni Společenství. Tato směrnice byla dne 5. ledna 2007 zrušena nařízením č. 1/2005.

2 — Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133.
3 — Úř. věst. L 3, s. 1.
4 — Úř. věst. L 340, s. 21; Zvl. vyd. 3/15, s. 421.

1. Směrnice 91/628

4. Podle čl. 5 části A odst. 1 a 2 směrnice 91/628:

„A. Členské státy zajistí, aby:

1) každý přepravce [dopravce]

a) je [byl]

i) registrován způsobem umožňujícím příslušnému orgánu v případě neplnění požadavků uvedených v této směrnici rychle zjistit jeho totožnost;

ii) držitelem schválení, které platí pro všechny přepravy obratlovců uskutečňované na jednom z území uvedených v příloze ke směrnici 90/675/EHS, a které

bylo vydáno příslušným orgánem členského státu zařízení, nebo, pokud se jedná o podnik ve třetí zemi, příslušným orgánem členského státu Unie za předpokladu, že odpovědná osoba přepravního podniku předloží písemný závazek dodržovat platné veterinární předpisy Společenství.

[…]

2) přepravce [dopravce]

[…]

b) pro přepravu zvířat uvedených v článku 1 odst. 1 písm. a) s nimiž se obchoduje mezi členskými státy, nebo která jsou vyvážena do třetích zemí [a v případě, že délka trvání cesty přesáhne osm hodin], vypracuje plán cesty v souladu se vzorem uvedeným v kapitole VIII přílohy a tento plán je během cesty připojen

k veterinárnímu osvědčení a jsou v něm uvedena všechna místa zastávek a překládek.

[…]

d) se přesvědčí:

i) že originál plánu cesty uvedeného pod písmenem b):

– je řádně vypracován a vyplněn příslušnými osobami v náležitém čase;

– je připojen k veterinárnímu osvědčení provázejícímu zásilku po celou dobu cesty;

[…]“

5. Podle článku 8 směrnice 91/628:

„Členské státy v souladu se zásadami a pravidly kontroly stanovenými ve směrnici 90/425/EHS zajistí, aby odpovědné orgány kontrolovaly, zda jsou dodržovány požadavky uvedené v této směrnici tím, že bude provádět nediskriminačním způsobem kontroly:

a) dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích;

b) dopravních prostředků a zvířat při příjezdu na místo určení;

c) dopravních prostředků a zvířat na trzích a v místech odjezdu, zastávek a překládky;

d) údajů v průvodních dokumentech.

Tyto kontroly musí být provedeny na vzorku zvířat, jehož velikost je přiměřená počtu zvířat každoročně přepravovaných v každém členském státě, a mohou být provedeny současně s kontrolami vykonávanými pro jiné účely.

Příslušný orgán v každém členském státě musí předložit Komisi výroční zprávu obsahující údaje o počtu prohlídek provedených v předchozím kalendářním roce s přihlédnutím k písmenům a), b), c) a d) a podrobné údaje o všech zaznamenaných porušeních předpisů a o zákrocích, které následně provedl příslušný orgán.

Pokud příslušný orgán získal informaci o porušení ustanovení této směrnice, může na vlastním území provést kontrolu během přepravy.

Ustanoveními tohoto článku nejsou dotčeny kontroly prováděné namátkově v rámci úkolů orgánů obecně odpovědných za provádění právních předpisů v členském státě.“

6. Podle článku 9 směrnice 91/628:

„Pokud se během přepravy zjistí, že nejsou nebo nebyla dodržována ustanovení této směrnice, požádá příslušný orgán v místě, kde je toto zjištění provedeno, osoby odpovědné za dopravní prostředek, aby přijaly všechna opatření, která považuje příslušný orgán za nezbytná pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat.

V závislosti na okolnostech každého případu mohou tato opatření zahrnovat:

a) ukončení cesty nebo odeslání zvířat co nejkratší cestou zpět na místo odeslání, pokud toto opatření nevyvolá jejich zbytečné utrpení;

b) vhodné ustájení zvířat s poskytnutím nezbytné péče až do vyřešení problému;

c) humánní porážku zvířat. Místo určení a využití těchto mrtvých těl zvířat se řídí podle ustanovení směrnice 64/433/EHS.

Jakékoli opatření přijaté podle druhého pododstavce oznamuje příslušný orgán prostřednictvím sítě Animo postupy, včetně finančních postupů, jež se mají stanovit postupem podle článku 17.

2. Pokud osoba odpovědná za přepravu nedodrží pokyny příslušného orgánu, příslušný orgán okamžitě nařídí vykonání přijatých opatření a nechá uhradit odpovídajícím postupem náklady vzešlé vykonáním uvedených opatření.

3. Touto směrnicí nejsou dotčeny možnosti odvolání podle platných právních předpisů v členských státech proti rozhodnutím příslušných orgánů.

Rozhodnutí přijatá příslušnými orgány členských států a odůvodnění těchto rozhodnutí musí být sdělena odesílateli nebo jeho zplnomocněnému zástupci, jakož i příslušnému orgánu odesílajícího členského státu.

Pokud o to odesílatel nebo jeho zplnomocněný zástupce požádá, musí mu být odůvodnění rozhodnutí sdělena písemně s uvedením možností odvolání, které mu nabízí platné právní předpisy členského státu určení, jakož i formy a lhůty, ve kterých musí být uvedená odvolání podána.

Nicméně v případě sporu a pokud s tím obě strany souhlasí, mohou strany ve lhůtě nejvýše jednoho měsíce předložit spor k posouzení znalci uvedenému na seznamu znalců Společenství, který má být sestaven Komisí.

Znalec je pověřen vydat stanovisko ve lhůtě nejvýše 72 hodin. Strany se podrobí stanovisku znalce s ohledem na veterinární předpisy Společenství.“

7. Podle čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628:

„V případě opakovaného porušení této směrnice nebo jejího porušení, které má za následek vážné útrapy zvířat, podnikne

členský stát, aniž jsou dotčeny možnosti jiných postihů, opatření k nápravě zjištěných nedostatků, která mohou vést až k pozastavení nebo odnětí oprávnění podle čl. 5 A odst. 1 písm. a) bod ii).

Při provedení ustanovení do vnitrostátních právních předpisů musí členské státy formulovat opatření, která budou podniknuta k nápravě zjištěných nedostatků.“

8. Podle kapitoly VII přílohy směrnice 91/628:

„1. Požadavky stanovené v této kapitole se vztahují na zvířata uvedená v čl. 1 odst. 1 písm. a) s výjimkou letecké přepravy, pro niž jsou stanoveny požadavky v kapitole I E odst. 27 až 29.

2. Délka trvání cesty pro zvířata uvedená v odstavci 1 nesmí překročit 8 hodin.

3. Maximální délka trvání cesty uvedená v odstavci 2 může být prodloužena, pokud dopravní prostředek splňuje tyto další požadavky:

– na podlaze vozidla je dostatečné množství steliva;

– spolu se zvířaty je přepravováno vhodné krmivo odpovídající druhu přepravovaných zvířat a délce trvání cesty;

– je umožněn přímý přístup ke zvířatům;

– ložný prostor lze větrat a intenzitu větrání je možno přizpůsobit vnitřní a zevní teplotě;

– k dispozici jsou přenosné příčky pro vytvoření samostatných oddílů;

– vozidlo je vybaveno přípojkou pro doplňování vody během cesty;

– ve vozidlech určených ke přepravě prasat [zvířat] je současně přepravováno dostatečné množství vody pro napájení během cesty.

4. Pokud jsou zvířata přepravována ve vozidlech splňujících požadavky uvedené v odstavci 3, jsou intervaly k napájení a krmení, délka trvání cesty a doby pro odpočinek vymezeny takto:

(a) neodstaveným telatům, jehňatům, kůzlatům a hříbatům na mléčné výživě a neodstaveným selatům musí být po 9 hodinách cesty poskytnuta doba na odpočinek v délce alespoň jedné hodiny, která je dostatečná k podání tekutin a v případě potřeby k nakrmení. Po tomto odpočinku může přeprava pokračovat po dalších 9 hodin;

(b) maximální délka trvání přepravy prasat je 24 hodin. Během cesty musí mít prasata stálý přístup k vodě;

(c) maximální délka trvání přepravy domácích lichokopytníků [s výjimkou koní evidovaných ve smyslu směrnice 90/426/EHS] je 24 hodin. Během cesty musí být každých 8 hodin napájeni a v případě potřeby nakrmeni;

(d) všem ostatním druhům zvířat uvedeným v odstavci 1 musí být po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, zejména pro nakrmení a napojení. Po této přestávce může přeprava pokračovat dalších 14 hodin.

[…]

7. a) Zvířata nesmějí být přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila hodnotu uvedenou v odstavci 2. Toto ustanovení však neplatí, jsou-li splněny podmínky uvedené odstavcích 3 a 4 s výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek.

b) Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství

ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4.“

2. Nařízení č. 1/2005

9. Podle čl. 5 odst. 4 nařízení č. 1/2005:

„U dlouhotrvajících cest domácích koňovitých jiných než evidovaných koňovitých a domácího skotu, ovcí, koz a prasat mezi členskými státy a mezi nimi a třetími zeměmi musí dopravci a organizátoři dodržovat ustanovení o knize jízd podle přílohy II.“

10. Podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1/2005:

„Jako dopravci mohou působit pouze držitelé povolení vydaného příslušným orgánem podle čl. 10 odst.1 nebo pro dlouhotrvající cesty podle čl. 11 odst. 1. Kopie povolení je při přepravě zvířat k dispozici příslušnému orgánu.“

11. Podle čl. 10 odst. 1 nařízení č. 1/2005:

„Příslušný orgán udělí povolení dopravcům za předpokladu, že:

a) žadatelé jsou usazeni v členském státě, ve kterém žádají o povolení, nebo jestliže jsou usazeni v třetí zemi, jsou v tomto členském státě zastoupeni;

b) žadatelé prokázali, že mají k dispozici dostatečný a vhodný personál, zařízení

a provozní postupy, které jim umožní dodržovat toto nařízení, případně včetně příručky osvědčených postupů;

b) žadatelé předložili tyto doklady:

i) platná osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce podle čl. 17 odst. 2 pro všechny řidiče a průvodce, kteří provádějí dlouhotrvající cesty;

c) žadatelé nebo jejich zástupci nemají žádný záznam o závažném porušení právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů o ochraně zvířat v třech letech předcházejících dnu podání žádosti. Toto ustanovení se nepoužije, pokud žadatel příslušnému orgánu uspokojivým způsobem prokáže, že přijal veškerá nezbytná opatření, aby se předešlo dalšímu porušování.“

ii) platná osvědčení o schválení podle čl. 18 odst. 2 pro všechny silniční dopravní prostředky, které mají být použity pro dlouhotrvající cesty;

12. Podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 1/2005:

iii) podrobné údaje o postupech, které dopravcům umožňují sledovat a zaznamenávat pohyb silničních vozidel, za něž odpovídají, a kdykoli během dlouhotrvající cesty navázat spojení s dotyčným řidičem;

„1. Příslušný orgán udělí na žádost povolení pro dopravce, kteří provádějí dlouhotrvající cesty, za předpokladu, že:

iv) nouzové plány pro případ mimořádných situací.“

a) splňují ustanovení čl. 10 odst. 1;

13. Podle čl. 13 odstavců 3 a 4 nařízení č. 1/2005:

„3. Příslušný orgán vede záznamy o povoleních podle čl. 10 odst. 1 nebo čl. 11 odst. 1 způsobem, který mu umožní rychle identifikovat dopravce, zejména při nedodržení tohoto nařízení.

4. Příslušný orgán vede záznamy o povoleních vydaných podle čl. 11 odst. 1 v elektronické databázi. V době platnosti povolení je veřejně dostupné jméno dopravce a číslo povolení. S výhradou pravidel Společenství nebo vnitrostátních pravidel týkajících se ochrany soukromí členské státy umožní veřejnosti přístup k ostatním údajům souvisejícím s povolením dopravců. Databáze bude obsahovat rovněž rozhodnutí oznámena podle čl. 26 odst. 4 písm. c) a odst. 6.“

14. Podle čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005:

„1. Příslušný orgán provede kdykoli během dlouhotrvající cesty namátkové nebo cílené kontroly, aby ověřil, zda jsou uvedené doby jízdy realistické a zda je při cestě dodržováno toto nařízení, zejména zda doby jízdy a doby odpočinku odpovídají limitům stanoveným v kapitole V přílohy I.“

15. Článek 25 nařízení č. 1/2005, nazvaný „Sankce“, stanoví:

„Členské státy stanoví pravidla pro sankce použitelné v případě porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí Komisi tato ustanovení a ustanovení pro uplatňování článku 26 do 5. července 2006 a rovněž jí neprodleně oznámí veškeré následné změny těchto ustanovení.“

16. Článek 26 nařízení č. 1/2005, nazvaný „Porušení a oznamování porušení“, stanoví:

„1. Pro případy porušení tohoto nařízení přijme příslušný orgán zvláštní opatření podle odstavců 2 až 7.

2. Pokud příslušný orgán zjistí, že dopravce nedodržel toto nařízení nebo že dopravní prostředek není v souladu s tímto nařízením, oznámí to neprodleně příslušnému orgánu, který udělil dopravci povolení nebo osvědčení o schválení dopravního prostředku, a pokud se na porušení tohoto nařízení podílel i řidič, také příslušný orgán, který řidiči vydal osvědčení o způsobilosti. K tomuto oznámení připojí veškeré související údaje a doklady.

3. Pokud příslušný orgán v místě určení zjistí, že při přepravě došlo k porušení tohoto nařízení, oznámí to neprodleně příslušnému orgánu místa odeslání. K tomuto oznámení připojí veškeré související údaje a doklady.

4. Pokud příslušný orgán zjistí, že dopravce nedodržel toto nařízení nebo že dopravní prostředek není v souladu s tímto nařízením, nebo pokud příslušný orgán obdrží oznámení podle odstavce 2 nebo 3, případně:

a) vyzve dotyčného dopravce, aby napravil zjištěné nedostatky a vytvořil systémy, aby se předešlo jejich opakování;

b) podrobí dotyčného dopravce dodatečným kontrolám, a zejména vyžaduje přítomnost veterinárního lékaře při nakládce zvířat;

c) pozastaví platnost povolení dopravce nebo osvědčení o schválení dotyčného dopravního prostředku, případně je odejme.

5. Pokud toto nařízení poruší řidič nebo průvodce, který je držitelem osvědčení o způsobilosti podle čl. 17 odst. 2, může příslušný orgán pozastavit platnost osvědčení o způsobilosti, případně je odejmout, zejména tehdy, jestliže z porušení vyplývá, že řidič nebo průvodce nemají dostatečné znalosti a pově-

domí pro přepravu zvířat v souladu s tímto nařízením.

6. V případě opakovaného [nebo] závažného porušení tohoto nařízení může členský stát dočasně zakázat, aby zvířata na jeho území byla přepravována dotyčným dopravcem nebo v dotyčném dopravním prostředku, i pokud byl dopravce nebo dopravní prostředek schválen jiným členským státem, za předpokladu, že byly vyčerpány všechny možnosti v rámci vzájemné pomoci a výměny informací podle článku 24.

7. Členské státy zajistí, aby byla všem kontaktním místům uvedeným v čl. 24 odst. 2 neprodleně oznámena rozhodnutí přijatá podle odst. 4 písm. c) nebo odstavců 5 či 6 tohoto článku.“

17. Podle čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005:

„1. Příslušný orgán kontroluje dodržování požadavků tohoto nařízení prováděním nediskriminačních inspekcí zvířat, dopravních prostředků a průvodních dokladů. Tyto inspekce se provádějí u přiměřeného počtu zvířat, která jsou každý rok přepravována v rámci členského státu, a mohou být prováděny současně s kontrolami pro jiné účely. Počet inspekcí se zvýší, jestliže se zjistí, že toto nařízení nebylo dodrženo. Výše zmíněné počty budou stanoveny postupem podle čl. 31 odst. 2.“

18. Podle článku 33 nařízení č. 1/2005:

„Směrnice 91/628/EHS a nařízení (ES) č. 411/98 se zrušují ode dne 5. ledna 2007. Odkazy na zrušenou směrnici a nařízení se považují za odkazy na toto nařízení.“

19. Podle kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005:

„1.1 Požadavky stanovené v tomto oddíle se vztahují na přepravu domácích koňovitých jiných než evidovaných koňovitých a domácího skotu, ovcí, koz a prasat, vyjma leteckou přepravu.

1.2 Délka trvání cesty u zvířat druhů uvedených v bodě 1.1 nesmí překročit osm hodin.

1.3 Maximální délku trvání cesty uvedenou v bodě 1.2 lze prodloužit, pokud jsou splněny doplňkové požadavky kapitoly VI.

1.4 Intervaly krmení a napájení, délka trvání cesty a doba odpočinku při použití silničních vozidel, která splňují požadavky bodu 1.3:

[…]

(a) neodstaveným telatům, jehňatům, kůzlatům a hříbatům na mléčné výživě a neodstaveným selatům musí být po devíti hodinách cesty poskytnuta doba na odpočinek v délce alespoň jedné hodiny, která je dostatečná k podání tekutin a v případě potřeby k nakrmení. Po tomto odpočinku může přeprava pokračovat po dalších devět hodin;

(b) prasata lze přepravovat po dobu nejvýše 24 hodin. Během cesty musí mít stálý přístup k vodě;

(c) domácí koňovité lze přepravovat po dobu nejvýše 24 hodin. Během cesty musí být každých osm hodin napájeni a v případě potřeby nakrmeni;

(d) všem ostatním druhům zvířat uvedeným v bodě 1.1 musí být po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, zejména pro nakrmení a napojení. Po této přestávce může přeprava pokračovat dalších 14 hodin.

1.7 a) Zvířata nesmějí být přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila dobu stanovenou v bodu 1.2, ledaže jsou splněny podmínky uvedené v bodech 1.3 a 1.4 s výjimkou délky trvání cesty a dob odpočinku.

b) Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin, ledaže lze dobu strávenou na moři zahrnout do obecného schématu uvedeného v bodech 1.2 až 1.4.“

B – *Ochrana zvířat při porážení*

20. Směrnice 93/119 upravuje ochranu zvířat při porážení.

21. Podle článku 3 směrnice 93/119:

„Během přehánění, ustájení, znehybnění, omráčení, porážky nebo usmrcení musí být zvířata ušetřena veškerého vzrušení, bolesti nebo utrpení, kterému se lze vyhnout.“

22. Podle čl. 5 odst. 1 směrnice 93/119:

„Lichokopytníci, přežvýkavci, prasata, králíci a drůbež přepravení do jatek za účelem porážky musí být:

[…]

d) vykrveni v souladu s pokyny uvedenými v příloze D.“

23. Podle čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119:

„1. Nástroje, zařízení ke znehybnění, vybavení a zařízení sloužící k omračování nebo k usmrcování zvířat musí být koncipovány, sestrojeny, udržovány a používány tak, aby k omráčení nebo usmrcení docházelo rychle a účinně, v souladu s ustanoveními této směrnice. Příslušný orgán ověří, zda nástroje, materiál ke znehybnění a jiné vybavení sloužící k omračování nebo usmrcování odpovídají výše uvedeným zásadám, a pravi-

delně kontroluje, zda jsou v dobrém stavu, aby umožnily dosažení výše uvedených cílů.“

24. Podle článku 8 směrnice 93/119:

„Inspekce a kontrola na jatkách se provádějí pod zodpovědností příslušného orgánu, který má stále volný přístup do všech částí jatek, aby se mohl ujistit o dodržování ustanovení této směrnice. Tyto inspekce a kontroly mohou být nicméně uskutečňovány i během kontrol prováděných za jinými účely.“

25. Příloha D směrnice 93/119 obsahuje podrobnější pravidla o vykrvování zvířat. Podle bodu 1 této přílohy:

„U zvířat, která jsou omráčena, musí začít vykrvování co nejdříve po omráčení a musí být provedeno tak, aby vyvolalo rychlé, vydatné a úplné vykrvení. V každém případě musí být vykrvení provedeno předtím, než zvíře procitne z bezvědomí.“

III – Postup před zahájením soudního řízení a žaloba Komise

26. Od roku 1998 kontroloval ÚPV prostřednictvím kontrolních návštěv provedených v Řecké republice účinnost provádění právních předpisů Společenství v oblasti ochrany zvířat, a to zejména během přepravy a při porážce. V období mezi rokem 2002 a 2004 provedl následující kontrolní návštěvy:

– kontrolní návštěvu č. 8729/2002 od 18. do 20. listopadu 2002;

– kontrolní návštěvu č. 9002/2003 od 13. do 17. ledna 2003;

– kontrolní návštěvu č. 9176/2003 od 21. do 25. července 2003;

– kontrolní návštěvu č. 9211/2003 od 15. do 19. září 2003;

– kontrolní návštěvu č. 7273/2004 od 4. do 8. října 2004.

27. Vzhledem k tomu, že inspektoři ÚPV zjistili na několika kontrolních návštěvách v Řecké republice pochybení, zaslala jí Komise dne 13. července 2005 výzvu dopisem, ve které ji vyzvala, aby zjištěná porušení odstranila. Řecká republika na výzvu dopisem odpověděla dne 20. září 2005 a ve své odpovědi popřela nesplnění povinností, které jí bylo vytýkáno.

28. Komise po výměně informací s Řeckou republikou a po kontrolní návštěvě č. 8042/2006, která probíhala od 21. února do 1. března 2006, dospěla k závěru, že Řecká republika stále neodstranila tvrzená porušení. Komise tedy dne 4. července 2006 zaslala Řecké republice odůvodněné stanovisko, které Řecká republika obdržela dne 5. července 2006. Řecká republika poštou odpověděla dne 4. září 2006 a ve své odpovědi popřela tvrzení Komise uvedená v odůvodněném stanovisku. Jelikož měla Komise za to, že Řecká republika v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku ke splnění povinností, tedy dne 5. září 2006, a po dodatečné kontrolní návštěvě č. 8167/2006, jenž probíhala od 4. do 15. září 2006, stále nesplnila své povinnosti, podala proti ní dne 11. září 2007 žalobu.

29. V této žalobě Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

1. určil, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

– každý dopravce zvířat získal schválení od příslušného orgánu a byl registrován způsobem umožňujícím příslušnému orgánu rychle zjistit jeho totožnost, zejména v případě neplnění požadavků dobrých životních podmínek zvířat během přepravy;

– příslušné orgány prováděly povinné kontroly plánů cest/knih jízd;

– byla v přístavech nebo v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel;

– kontroly dopravních prostředků a zvířat byly skutečně prováděny, a

– byly stanoveny účinné, přiměřené a odrazující sankce v případě opakovaného nebo závažného porušení ustanovení o ochraně zvířat během přepravy,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii), čl. 5 části A odst. 2 písm. b), čl. 5 části A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky, článku 8, článku 9 a čl. 18 odst. 2 směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS a z bodu 48 odst. 7 písm. b) [5] kapitoly VII přílohy uvedené směrnice, jakož i po 5. lednu 2007 z čl. 5 odst. 4, čl. 6 odst. 1, čl. 13 odst. 3 a 4, čl. 15 odst. 1, článku 25, článku 26 a čl. 27 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97.

2. Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

– zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat během porážky, a

– zajistila odpovídající inspekce a odpovídající kontroly porážek

5 — Ve svých návrhových žádáních i v souhrnu jejich odůvodnění se Komise dovolává „bodu 7 písm. b)“ kapitoly VII přílohy směrnice 91/628, avšak tento odkaz není naprosto přesný, neboť toto ustanovení vychází z bodu 48 této přílohy, nazvané „Intervaly k napájení a krmení, délka cesty, doby pro odpočinek“. Proto je až odkaz na ustanovení „bodu 48 odst. 7 písm. b)“ kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 naprosto přesný. Tento způsob citace této přílohy se taktéž nachází v judikatuře Soudního dvora; viz například rozsudky ze dne 23. listopadu 2006, ZVK (C-300/05, Sb. rozh. s. I-11169, bod 1), a ze dne 9. října 2008, Interboves (C-277/06, Sb. rozh. s. I-7433, bod 1). V projednávaném stanovisku jsem použila namísto „bod 7 písm. b)“, odkaz přesnější, a to „bod 48 odst. 7 písm. b)“ kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d), čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování.

IV – Řízení před Soudním dvorem

30. Žaloba Komise došla kanceláři Soudního dvora dne 4. září 2007; žalobní odpověď dne 26. listopadu 2007. Komise podala repliku, kterou kancelář Soudního dvora obdržela dne 7. února 2008; řecká vláda podala dupliku, kterou Soudní dvůr obdržel dne 20. března 2008. Na jednání, které se konalo dne 22. ledna 2009, přednesly Komise a Řecká republika ústní vyjádření a odpověděly na otázky Soudního dvora.

V – Posouzení generální advokátky

A – *Úvod*

31. Projednávaná věc má značný význam vzhledem k cíli zajistit na úrovni Společenství adekvátní ochranu zvířat během přepravy a při porážce [6]. Vhodná právní úprava a dodržování legislativy v této oblasti jsou důležité proto, aby zvířata zbytečně netrpěla. Současně jednání, které je v souladu s touto právní úpravou, pomáhá předcházet vývoji nemocí [7], které by se mohly projevit z důvodu pochybení vzniklých během přepravy či při porážce, čímž je tedy nepřímo chráněno

6 — Ochrana zvířat během přepravy a při porážce odráží v rámci práva Společenství obecné úsilí vynakládané ze strany Společenství za účelem ochrany zvířat a jejich dobrých životních podmínek. Z protokolu 33 o ochraně zvířat a jejich dobrých životních podmínek, který byl na základě Amsterodamské smlouvy připojen ke Smlouvě o založení Evropského společenství, vyplývá, že „přejíce si zajistit lepší ochranu a dobré životní podmínky zvířat jako vnímajících bytostí“ se členské státy dohodly na následujících ustanoveních, která jsou připojena ke Smlouvě o ES: „Při stanovování a provádění politik Společenství v zemědělství, v dopravě, v oblasti vnitřního trhu a ve výzkumu berou Společenství a členské státy plně v úvahu požadavky na dobré životní podmínky zvířat; přitom zohlední právní nebo správní předpisy a zvyklosti členských států spojené zejména s náboženskými obřady, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím“. Dále dodávám, že v rámci usilování o ochranu zvířat přistoupilo také Společenství k podpisu Evropské úmluvy o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě, která byla přijata v rámci Rady Evropy. Společenství k ní přistoupilo rozhodnutím Rady ze dne 21. června 2004 o podpisu Evropské úmluvy o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě (revidované) (2004/544/ES) (Úř. věst. L 241, s. 21).

7 — Wilkins, D.B. (vyd.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, Kluwer Law International, London, Haag, Boston, 1997, s. 4, uvádí, že přeprava živých zvířat z jednoho členského státu do druhého má vliv na šíření nemocí ve Společenství.

zdraví osob, které konzumují maso těchto zvířat. V posledních letech byla oblast ochrany zvířat obecně předmětem debaty široké veřejnosti [8] ve Společenství, na základě níž Komise vypracovala akční plán pro ochranu zvířat a jejich dobrých životních podmínek, v němž je předestřen budoucí směr vývoje právních předpisů Společenství v této oblasti [9]. Společenství tedy soustavně usiluje o zlepšování ochrany zvířat [10].

32. Komise se v projednávané žalobě domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z právních předpisů Společenství v oblasti ochrany zvířat během přepravy a ochrany zvířat při porážení, přesněji ze směrnice 91/628, z nařízení č. 1/2005 a ze směrnice 93/119. Komise v tomto ohledu netvrdí pozdní či nesprávné provedení směrnic Společenství, nýbrž neplnění povinností, které vyplývají z těchto právních předpisů, v praxi. Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že ačkoli je použitelná vnitrostátní právní úprava sama o sobě v souladu s právem Společenství, může nesplnění povinnosti vyplývat z existence správní praxe [11], která toto právo porušuje. V takovém případě musí Komise prokázat, že tato správní praxe vykazuje určitý stupeň stálosti a obecnosti [12]. Pokud Komise předložila dostatečné poznatky, které ukazují, že orgány členského státu vytvořily opakovanou a trvající praxi, která je v rozporu s právem Společenství, přísluší tomuto členskému státu, aby zevrubně a podrobně popřel předložené údaje a důsledky z nich vyplývající [13].

8 — V tomto ohledu je vhodné dodat, že v této veřejné debatě jsou rovněž ve velké míře probírána „práva zvířat“, a nikoli pouze jejich ochrana. Viz v tomto smyslu Brooman, S., Legge, D., „Animal transportation“, *New Law Journal Practitioner*, č. 6706/1995, s. 1131.

9 — Viz sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o akčním plánu Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat 2006 – 2010, KOM(2006) 13 v konečném znění. Jakožto na jednu z hlavních akčních oblastí akční plán čím dál tím víc poukazuje na minimum norem v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat, ale také pokračuje v podporování mezinárodní iniciativy, která má za cíl zvyšovat povědomí a vytvořit širší konsenzus o otázkách spojených s dobrými životními podmínkami zvířat.

10 — V nauce v tomto smyslu například Marguenaud, J.-P., „Rozsudek ‘Danske Svineproducenter‘: la protection communautaire des animaux transportés“, *Journal de droit européen*, č. 151/2008, s. 206. Stejně Nentwich, M., „Die Bedeutung des EG-Rechts für den Tierschutz“, v Harrer, F., Graf, G. (vyd.), *Tierschutz und Recht*, Orac, Vídeň, 1994, s. 87, zdůrazňuje, že Společenství je velice aktivní v oblasti ochrany zvířat, ve které také přijalo mnoho opatření. Caspar, J., *Zur Stellung des Tieres im Gemeinschaftsrecht*, Nomos, Baden-Baden, 2001, s. 89, zdůrazňuje, že právo Společenství upravuje základní otázky ochrany zvířat. Bowles, D., Fisher, C., „Trade Liberalisation in Agriculture: The Likely Implications for European Farm Animal Welfare“, v Bilal, S., Pezaros, P. (vyd.), *Negotiating the Future of Agricultural Policies: Agricultural Trade and the Millenium WTO Round*, Kluwer Law International, Haag 2000, s. 202, zdůrazňují, že právní normy o ochraně zvířat v Evropské unii jsou obyčejně nadřazeny právním normám vnitrostátním, které s nimi konkurují.

11 — Viz například rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Komise v. Německo (C-387/99, Recueil, s. I-3751, bod 42); ze dne 26. dubna 2005, Komise v. Irsko (C-494/01, Sb. rozh. s. I-3331, bod 28); ze dne 12. května 2005, Komise v. Itálie (C-278/03, Sb. rozh. s. I-3747, bod 13), a ze dne 27. dubna 2006, Komise v. Německo (C-441/02, Sb. rozh. s. I-3449, bod 47). V nauce viz například Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., a Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, 2. vydání, Sweet & Maxwell, Londýn, 2006, s. 132, bod 5-008; Karpenstein, P., a Karpenstein, U., v Grabitz, E., Hilf, M., a Nettesheim, M. (vyd.), *Das Recht der Europäischen Union*, Beck, Mnichov, 2008, komentář k článku 226, bod 25.

12 — Viz například rozsudky Komise v. Německo, výše uvedený v poznámce 11, bod 42; Komise v. Irsko, výše uvedený v poznámce 11, bod 28; ze dne 12. května 2005, Komise v. Belgie (C-287/03, Sb. rozh. s. I-3761, bod 29); Komise v. Německo (C-441/02), výše uvedený v poznámce 11, bod 50, a ze dne 26. dubna 2007, Komise v. Itálie (C-135/05, Sb. rozh. s. I-3475, bod 21).

13 — Viz například rozsudek Komise v. Irsko, výše uvedený v poznámce 11, body 46 a 47, a rozsudek Komise v. Itálie, výše uvedený v poznámce 12, bod 32.

B – *Analýza žalobních důvodů týkajících se ochrany zvířat během přepravy*

1. Předběžná poznámka o přípustnosti

33. Ohledně žalobních důvodů týkajících se ochrany zvířat během přepravy Komise tvrdí nesplnění povinností vyplývajících ze směrnice 91/628 a nařízení č. 1/2005, jež ode dne 5. ledna 2007 [14] tuto směrnici nahradilo a zrušilo. K tomuto posledně uvedenému bodu je třeba zdůraznit, že nařízení č. 1/2005 nahradilo a zrušilo směrnici 91/628 až po uplynutí lhůty dvou měsíců od obdržení odůvodněného stanoviska, tedy lhůty, ve které je členský stát povinen splnit své povinnosti. Řecká republika totiž obdržela odůvodněné stanovisko Komise dne 5. července 2006, takže lhůta dvou měsíců uvedená v odůvodněném stanovisku, která jí byla stanovena pro splnění jejích povinností, uplynula dne 5. září 2006 [15]. Nařízení č. 1/2005 vešlo v platnost dne 5. ledna 2007, zatímco Komise podala svoji žalobu dne 11. září 2007.

34. Jak vyplývá z ustálené judikatury, nesplnění povinnosti se v rámci žaloby podané na základě článku 226 ES musí posuzovat vzhledem k právním předpisům Společenství platným v době, kdy uplynula lhůta stanovená dotčenému státu Komisí k tomu, aby vyhověl jejímu odůvodněnému stanovisku [16].

35. I když návrhová žádání v žalobě nemohou být v zásadě rozšířena nad rámec nesplnění povinností uvedených ve výroku odůvodněného stanoviska a ve výzvě dopisem, nic to nemění na tom, že Komise je oprávněna domáhat se určení nesplnění povinností, které vyplývají z původního znění aktu Společenství, který byl následně změněn nebo zrušen, a které byly zachovány novým aktem Společenství [17]. Naopak předmět sporu nemůže být rozšířen na povinnosti vyplývající z nových ustanovení, kterým neodpovídají

14 — Viz článek 33 nařízení č. 1/2005, který zejména stanoví, že se směrnice 91/628/EHS ode dne 5. ledna 2007 zrušuje, a že odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na nařízení č. 1/2005.

15 — Viz bod 6 repliky Komise, v níž Komise přesně uvádí, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku pro splnění povinností. V bodě 11 své repliky Komise zároveň vysvětluje, že bod 39 její žaloby obsahuje nesprávný údaj, podle kterého lhůta určená v odůvodněném stanovisku pro splnění povinností uplynula v listopadu 2006.

16 — Viz rozsudky ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo (C-61/94, Recueil, s. I-3989, bod 42); ze dne 9. listopadu 1999, Komise v. Itálie (C-365/97, Recueil, s. I-7773, bod 32); ze dne 5. října 2006, Komise v. Belgie (C-377/03, Sb. rozh. s. I-9733, bod 33). V nauce viz například Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., a Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, výše uvedený v poznámce 11, s. 159, bod 5-052; Rideau, J., Picod, F., *Code des procédures juridictionnelles de l´Union européenne*, 2. vydání, Litec, Paříž 2002, s. 175; Karpenstein, P., a Karpenstein, U., v Grabitz, E., Hilf, M., a Nettesheim, M. (vyd.), *Das Recht der Europäischen Union*, výše uvedený v poznámce 11, komentář k článku 226, bod 17.

17 — Viz rozsudky Komise v. Itálie, výše uvedený v poznámce 16, bod 36; ze dne 12. června 2003, Komise v. Itálie (C-363/00, Recueil, s. I-5767, bod 22); Komise v. Belgie, výše uvedený v poznámce 16, bod 34. Viz zároveň mé stanovisko ze dne 11. června 2008, Komise v. Itálie (C-275/07, Sb. rozh. s. I-2005, bod 73). V nauce viz například Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., a Bray, R., *Procedural Law of the European Union*, výše uvedený v poznámce 11, s. 158, bod 5-048.

žádné povinnosti v původním znění dotčeného aktu, neboť jinak by došlo k porušení podstatných formálních náležitostí postupu vedoucího k určení nesplnění povinnosti [18].

2. Žalobní důvod týkající se identifikace a schválení dopravců

a) Argumenty účastníků řízení

36. Z judikatury tedy vyplývá, že kritérium hodnocení přípustnosti žalobních důvodů, jež jsou založeny na právních předpisech, které nedávno vešly v platnost, není kritériem formálním, nýbrž kritériem materiálním. Jestliže nový právní akt, který vešel v platnost po vypršení lhůty uvedené v odůvodněném stanovisku, a před podáním žaloby, obsahuje stejné materiální povinnosti jako právní akt, který byl nedávno tímto novým právním aktem nahrazen, odůvodnění žaloby založené na tomto novém právním aktu je přípustné, pouze pokud ten ukládá členskému státu stejné povinnosti jako dříve platný právní akt. V důsledku toho je třeba v projednávané věci ověřit, zda povinnostem, které vyplývají z ustanovení směrnice 91/628, a které Komise uvádí ve své žalobě, odpovídají povinnosti upravené ustanoveními nařízení č. 1/2005. Pro větší srozumitelnost tohoto stanoviska posoudím v rámci každého žalobního důvodu zvlášť, zda je Komise oprávněna dovolávat se příslušných ustanovení nařízení č. 1/2005.

37. Na základě zjištění učiněných ÚPV v rámci kontrolních návštěv č. 7273/2004 a 8042/2006, má Komise za to, že řecká vláda nepřijala opatření nezbytná k zajištění toho, aby byl každý dopravce držitelem příslušného schválení pro přepravu zvířat a aby byl registrován odpovídajícím způsobem, umožňujícím příslušnému orgánu rychle zjistit, zda daný dopravce splňuje požadavky ochrany zvířat během přepravy. Komise tvrdí, že tím Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii), čl. 5 části A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628, jakož i z čl. 6 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 a 4 nařízení č. 1/2005.

38. Komise zdůrazňuje, že v rámci kontrolní návštěvy č. 7273/2004 (body 5.3 a 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě) inspektoři ÚPV zjistili, že někteří dopravci nebyli držiteli schválení, nebo že schválení, které jim bylo uděleno, bylo propadlé. V rámci kontrolní návštěvy č. 8042/2006 (body 5.3. a 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě) bylo zjištěno, že navzdory některým zlepšením pravidla týka-

18 — Viz rozsudky Komise v. Itálie (C-363/00), výše uvedený v poznámce 17, bod 22; Komise v. Belgie (C-377/03), výše uvedený v poznámce 16, bod 34. Viz zároveň stanovisko ve věci Komise v. Itálie, výše uvedené v poznámce 17, bod 73.

jící se schválení a identifikace dopravců nebyla dodržována v dostatečné míře. Komise zdůrazňuje, že pokud seznamy dopravců existují, nebyly vždy aktualizovány.

39. Řecká vláda ve své žalobní odpovědi uvádí, že zjištění jednoho jediného neplatného schválení v rámci kontrolní návštěvy č. 7273/2004 bylo ojedinělým případem, který ještě nedokazuje nesplnění povinnosti práva Společenství; krom toho příslušné vnitrostátní orgány již odhalily, že toto schválení bylo neplatné. Řecká vláda taktéž zdůrazňuje, že přijala opatření s cílem zajistit soulad s právem Společenství. Tvrdí, že uvědomila příslušné orgány v jednotlivých řeckých krajích o doporučeních inspektorů ÚPV a uspořádala semináře pro dopravce a veterinární lékaře, což podle ní prokazuje, že řecké úřady soustavně zajišťují správné uplatňování práva Společenství.

40. V tomto ohledu Komise ve své replice tvrdí, že ačkoli je pořádání takových seminářů zajisté pozitivním opatřením, nemůže nijak nahradit oficiální opatření, které by příslušné vnitrostátní úřady měly přijmout ohledně schválení dopravců.

b) Přípustnost

41. Komise se v rámci žalobního důvodu týkajícího se identifikace a schválení dopravců dovolává porušení čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) směrnice 91/628. Ve své žalobě tvrdí, že čl. 6 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 a 4 nařízení č. 1/2005 obsahují totožnou povinnost. Níže proto ověřím pravdivost tohoto tvrzení Komise.

i) Identifikace dopravců

42. Článek 5 část A odst. 1 písm. a) bod i) směrnice 91/628 stanoví, že každý dopravce musí být registrován způsobem umožňujícím příslušnému orgánu, aby v případě neplnění požadavků uvedených v této směrnici rychle zjistil jeho totožnost. Podle Komise tomuto článku odpovídají odstavce 3 a 4 článku 13 nařízení č. 1/2005. Čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1/2005 stanoví, že příslušný orgán vede záznamy o povoleních [19] způsobem, který mu umožní rychle identifikovat dopravce, zejména při nedodržení uvedeného nařízení. Můžeme tedy dle mého názoru konstatovat, že povinnost uvedená v čl. 13 odst. 3 nařízení

19 — Článek 13 odst. 3 nařízení č. 1/2005 krom toho stanoví ještě přesněji, že se jedná o povolení uvedená v čl. 10 odst. 1 či v čl. 11 odst. 1 tohoto nařízení. Článek 10 odst. 1 tohoto nařízení uvádí požadavky týkající se povolení dopravců, zatímco čl. 11 odst. 1 definuje požadavky týkající se povolení dopravců, kteří provádějí dlouhotrvající cesty.

č. 1/2005 je totožná s povinností uvedenou v čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 91/628. Povinnost vyplývající z těchto dvou článků směřuje k vedení rejstříku dopravců, umožňujícímu rychle zjistit totožnost dopravce, jestliže nedodržuje požadavky stanovené směrnicí či nařízením. V důsledku toho je dle mého názoru Komise oprávněna dovolávat se ve své žalobě čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1/2005.

43. Co se týče čl. 13 odst. 4 nařízení č. 1/2005 je dle mého názoru třeba dospět k opačnému závěru. Z uvedeného článku vyplývá příslušnému orgánu povinnost evidovat povolení v elektronické databázi [20]. Jedná se o novou povinnost, která se nevyskytuje ve směrnici 91/628. V důsledku toho není dle mého názoru Komise oprávněna dovolávat se čl. 13 odst. 4 nařízení č. 1/2005.

20 — Článek 13 odst. 4 nařízení č. 1/2005 ještě uvádí, že jméno dopravce a číslo povolení je zpřístupněno veřejnosti během platnosti tohoto povolení; přístup veřejnosti k ostatním údajům týkajícím se povolení dopravců je poskytnut členskými státy v souladu s právními normami Společenství i právními normami vnitrostátními o ochraně soukromí; databáze obsahuje taktéž rozhodnutí oznámená za použití čl. 26 odst. 4 bodu c) a čl. 26 odst. 6.

ii) Povolení dopravců

44. Z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628 vyplývá, že každý dopravce musí být držitelem povolení vydaného příslušným orgánem některého členského státu, ve kterém je jeho činnost evidována, nebo pokud se jedná o podnik ve třetí zemi, příslušným orgánem členského státu Unie za předpokladu, že odpovědná osoba dopravního podniku předloží písemný závazek dodržovat platné veterinární předpisy Společenství. Komise shledává tento článek shodný s čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1/2005 z něhož vyplývá, že jako dopravci mohou působit pouze držitelé povolení vydaného příslušným orgánem podle čl. 10 odst.1 nebo pro dlouhotrvající cesty podle čl. 11 odst. 1, a že kopie povolení je při přepravě zvířat k dispozici pro příslušný orgán.

45. Z těchto dvou článků – čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628 a čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1/2005 – zajisté vyplývá povinnost, aby byl každý dopravce držitelem povolení, které mu bylo vydáno příslušným orgánem. Je

ale třeba si uvědomit, že nařízení č. 1/2005 navíc k čl. 6 odst. 1, tedy navíc k povinnosti, aby byl každý dopravce držitelem povolení, stanoví, že povolení musí být vydáno v souladu s čl. 10 odst. 1 či v souladu s čl. 11 odst. 1 uvedeného nařízení. Článek 10 odst. 1 nařízení č. 1/2005 vymezuje požadavky týkající se povolení dopravců [21], zatímco čl. 11 odst. 1 vymezuje požadavky týkající se povolení pro dopravce, kteří provádějí dlouhotrvající cesty [22]. Je vhodné upozornit, že směrnice 91/628 neobsahuje obdobné přesné požadavky týkající se povolení pro dopravce. Komise se dle mého názoru nemůže ve své žalobě dovolávat čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1/2005, jelikož povinnosti vyplývající z nařízení č. 1/2005 jsou přesnější, než povinnosti vyplývající ze směrnice 91/628. V důsledku toho není dle mého názoru Komise oprávněna dovolávat se ve své žalobě čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1/2005.

c) Právní posouzení

46. S ohledem na procesní rozdělení důkazního břemene je Komise v rámci řízení podle článku 226 ES povinna předložit důkazy o existenci nesplnění povinnosti členským státem [23]. Naproti tomu žalovanému členskému státu přísluší, aby zevrubně a podrobně popřel předložené údaje a důsledky z nich vyplývající [24]. Na podporu žalobního důvodu týkajícího se identifikace a povolení dopravců Komise uvádí zjištění učiněná ÚPV v rámci kontrolních návštěv č. 7273/2004 (body 5.3. a 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (body 5.3. a 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě), v důsledku čehož je třeba ověřit, zda mohou skutečnosti, které ÚPV zjistil v rámci těchto dvou kontrolních návštěv, a kterých se Komise dovolává ve své žalobě, prokázat opodstatněnost tohoto žalobního důvodu.

21 — Článek 10 odst. 1 nařízení č. 1/2005 stanoví, že příslušný orgán udělí dopravcům povolení za předpokladu, že žadatelé jsou usazeni v členském státě, ve kterém žádají o povolení, nebo jestliže jsou usazeni v třetí zemi, jsou v tomto členském státě zastoupeni; žadatelé prokázali, že mají k dispozici dostatečný a vhodný personál, zařízení a provozní postupy, které jim umožní dodržovat toto nařízení, případně včetně příručky osvědčených postupů; a nemají žádný záznam o závažném porušení právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů o ochraně zvířat v třech letech předcházejících dnu podání žádosti, přičemž toto ustanovení se nepoužije, pokud žadatel příslušnému orgánu uspokojivým způsobem prokáže, že přijal veškerá nezbytná opatření, aby se předešlo dalšímu porušování.

22 — Článek 11 odst. 1 nařízení č. 1/2005 stanoví, že příslušný orgán udělí dopravcům povolení, pokud splňují ustanovení čl. 10 odst. 1 a pokud předložili platná osvědčení o způsobilosti pro řidiče a průvodce; platná osvědčení o schválení pro všechny silniční dopravní prostředky, které mají být použity pro dlouhotrvající cesty; podrobné údaje o postupech, které dopravcům umožňují sledovat a zaznamenávat pohyb silničních vozidel, za něž odpovídají, a kdykoli během dlouhotrvající cesty navázat spojení s dotyčným řidičem, jakož i nouzové plány pro případ mimořádných situací.

23 — Viz například rozsudky ze dne 23. října 1997, Komise v. Nizozemsko (C-157/94, Recueil, s. I-5699, bod 59); ze dne 15. března 2001, Komise v. Francie (C-147/00, Recueil, s. I-2387, bod 27); Komise v. Irsko, výše uvedený v poznámce 11, bod 41; ze dne 18. července 2007, Komise v. Německo (C-490/04, Sb. rozh. s. I-6095, bod 48), a ze dne 22. prosince 2008, Komise v. Španělsko (C-189/07, bod 82).
V nauce týkající se důkazního břemene spočívajícího na Komisi, viz například Cremer, W., v Calliess, C., Ruffert, M. (vyd.), *EUV/EGV. Das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta*., Komentář, 3. vydání, Beck, Mnichov, 2007, s. 1991, bod 33, který říká, že žaloba je opodstatněná, pokud skutečnosti, kterých se Komise dovolává, jsou přesné a pokud z těchto skutečností vyplývá porušení práva Společenství, které je potřeba přičítat žalovanému členskému státu; je na Komisi, aby prokázala existenci těchto skutečností. Eberhard, G., Riedl, E., v Mayer, H. (vyd.), *Kommentar zu EU- und EG-Vertrag*, Manz, Vídeň, 2005, komentář k čl. 226, bod 76, uvádějí, že v souladu s ustálenou judikaturou má Komise důkazní břemeno ohledně porušení práva Společenství.

24 — V tomto ohledu viz například rozsudky ze dne 22. září 1988, Komise v. Řecko (272/86, Recueil, s. 4875, bod 21); ze dne 18. července 2006, Komise v. Itálie (C-119/04, Sb. rozh. s. I-6885, bod 41); ze dne 14. června 2007, Komise v. Itálie (C-82/06, Sb. rozh. s. I-83, bod 35); viz taktéž bod 35 mého stanoviska ze dne 13. prosince 2007 ve věci Komise v. Portugalsko (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. dubna 2008, C-265/06, Sb. rozh. s. I-2245).

i) Identifikace dopravců

47. Z bodu 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství požadovalo po příslušných místních orgánech, aby mu zaslaly seznam dopravců, kteří jsou zároveň držiteli povolení [25]. Ve zprávě je uvedeno, že seznam všech dopravců, který existoval během přezkumného řízení, byl dostupný na úrovni ministerstva. Ze zprávy zároveň vyplývá, že seznamy byly dostupné u všech příslušných místních orgánů, které byly navštíveny.

48. V bodě 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 je taktéž uvedeno, že informace týkající se ložné plochy ve vozidlech, jež ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství požadovalo, nebyly dostupné všem dopravcům; v kraji Serres nebyly tyto informace dostupné pro žádného dopravce, v kraji Kilkis byly dostupné pouze pro třetinu dopravců a v kraji Messinia nebyly tyto informace dostupné pro žádného ze dvou hlavních dovozců skotu.

25 — Taktéž z tohoto bodu zprávy vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství vyžadovalo po příslušných místních orgánech, aby mu zaslaly výše uvedené seznamy před 20. červnem 2005. Pokračování uvedené zprávy, v níž je uvedeno, že tyto seznamy byly k dispozici, ale neumožňuje říci, zda příslušné místní orgány této povinnosti dostály, či nikoli.

49. V bodě 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 je uvedeno, že opatření navržená ministerstvem pro rozvoj venkova a potravinářství byla provedena omezeně a neúplně. Je pravda, že seznamy dopravců byly dostupné, avšak nebyly vždy aktualizovány a neobsahovaly všechny informace, jako informace týkající se ložné plochy či informace o písemném závazku dodržovat požadavky kladené směrnicí 91/628.

50. Skutečnosti, které vyplývají z bodů 5.3. a 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006, nedostačují podle mého názoru z několika důvodů k tomu, aby prokázaly, že Řecká republika porušila svoji povinnost zajistit možnost rychlé identifikace dopravců.

51. Zaprvé z výše uvedených skutečností vyplývá, že seznamy dopravců byly dostupné jak na úrovni ministerstva zemědělského rozvoje a potravinářství, tak i u všech příslušných místních orgánů, které inspektoři ÚPV navštívili.

52. Zadruhé, co se týče tvrzení Komise, podle kterých nejsou seznamy dopravců aktualizovány, přísluší se připomenout, jak tvrdí řecká

vláda ve své žalobní odpovědi [26], jakož i v duplice [27], že tato tvrzení jsou velice nepřesná. Komise se opírá o obecná tvrzení uvedená v bodě 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006, podle kterých například seznamy dopravců „nebyly vždy aktualizovány“ a „neobsahovaly veškeré informace“, aniž by byl konkrétně a přesně uveden počet neaktualizovaných seznamů z celkového počtu kontrolovaných seznamů [28].

53. Zatřetí, co se týče tvrzení, podle kterého jsou seznamy dopravců neúplné z toho důvodu, že neobsahují informace o ložné ploše, je třeba připomenout, že povinnost zajistit tyto informace v rámci registrace dopravců nevyplývá ze směrnice 91/628 a z nařízení č. 1/2005. Písemný závazek odpovědné osoby přepravního podniku, podle kterého bude podnik dodržovat požadavky kladené platnými veterinárními předpisy Společenství, je v souladu s čl. 5 částí A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628 nezbytný výhradně k vydání schválení, které přizná příslušný orgán členského státu Unie podniku usazenému ve třetí zemi; nikde v tomto článku není uvedena povinnost připojit tento písemný závazek k seznamu dopravců. Nařízení č. 1/2005 taktéž neobsahuje žádné zvláštní ustanovení o povinnosti zajistit informace o ložné ploše.

54. Začtvrté, když Komise tvrdí, že nesplnění povinností práva Společenství vyplývá ze správní praxe, musí prokázat, že taková praxe vykazuje určitý stupeň stálosti a obecnosti [29]. Komise musí tedy dokázat, že orgány členského státu uplatňují stálou a trvalou praxi, která je v rozporu s právem Společenství. V projednávané věci však z předložených důkazů nevyplývá, že se jednalo o stálou a trvalou praxi; důkazy předložené Komisí se týkají pouze zjištění učiněných v roce 2006, a nikoli zjištění týkajících se delšího časového úseku, během něhož by se taková praxe uplatňovala.

55. V důsledku toho je dle mého názoru třeba zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu týkající se identifikace dopravců,

26 — Viz bod 8 žalobní odpovědi řecké vlády na žalobu Komise.

27 — Viz bod 8 dupliky řecké vlády.

28 — V tomto ohledu je vhodné zmínit, že když Soudní dvůr určil nesplnění povinností práva Společenství způsobené správní praxí v určitém členskému státě, vycházel z velmi konkrétních tvrzení o počtu případů v praxi, ve kterých nebyla ustanovení práva Společenství dodržena; viz například rozsudky ze dne 6. října 2005, Komise v. Řecko (C-502/03, bod 8), a ze dne 29. března 2007, Komise v. Francie (C-423/05, Sb. rozh. s. I-47, bod 21).

29 — Viz v tomto smyslu rozsudky výše uvedené v poznámce 11, Komise v. Německo ze dne 29. dubna 2004, bod 42 a Komise v. Irsko, bod 28; rozsudek Komise v. Belgie, výše uvedený v poznámce 12, bod 29; Komise v. Německo ze dne 27. dubna 2006, výše uvedený v poznámce 11, bod 50 a Komise v. Itálie, výše uvedený v poznámce 12, bod 21.

v rámci které Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice 91/628 a z čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1/2005.

příslušných místních orgánů odpovědělo, že dopravci byli o svých povinnostech informováni; příslušné orgány ve všech krajích, které inspektoři ÚPV navštívili, taktéž dopravce o jejich povinnostech vyrozuměly. Z tohoto bodu zprávy o kontrolní návštěvě zároveň vyplývá, že v kraji Laconia byla každému dopravci, jehož schválení pozbylo platnosti, zaslána obecná výzva, aby obnovil své schválení, avšak výzvy nebyly rozesílány jednotlivým dopravcům.

ii) Povolení dopravců

56. Z bodu 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 vyplývá, že v roce 2004 odhalily příslušné orgány dopravce bez schválení, či s propadlým schválením. Z bodu 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 vyplývá, že došlo k určitému pokroku v zajištění toho, aby dopravci byli držiteli schválení, ale právní úprava, která měla zdokonalit tento systém, přijata nebyla, na rozdíl od toho, co bylo původně zamýšleno. V tomto bodě zprávy je taktéž uvedeno, že požadavek kontrolovat dobu cesty pro dlouhotrvající přepravu nebyl dodržen ve třech ze čtyř kontrolovaných krajů.

58. V bodě 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 je taktéž uvedeno, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství nebylo vyrozuměno o žádném porušení, ke kterému by došlo v souvislosti se schváleními dopravců. V kraji Laconia bylo dopravci doručeno schválení navzdory tomu, že neposkytl písemný závazek ve smyslu čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628; zástupci příslušných místních orgánů uvedli, že někteří dopravci ze třetích zemí byli držiteli neplatných schválení, ale že tato schválení nebyla vydána příslušnými řeckými orgány.

57. Z bodu 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství požadovalo za účelem vylepšení systému schvalování po příslušných místních orgánech, aby písemně vyrozuměly všechny dopravce o tom, že odpovídají za obnovení svého schválení, že tuto žádost o obnovení musejí podat měsíc předtím, než vyprší schválení, které jim bylo uděleno, a že musejí oznámit všechny změny týkající se řidičů a dopravních prostředků. Ve zprávě je uvedeno, že 49 z 54

59. Z bodu 6.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že opatření navržená řeckým ministerstvem pro rozvoj venkova a potravinářství byla provedena omezeně a neúplně. V tomto bodě je taktéž uvedeno, že ministerstvo nedohlíželo na to, aby dopravci ze třetích zemí byli držiteli platných schválení ve smyslu čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628.

60. Uvedené skutečnosti dle mého názoru neprokazují tvrzení Komise, podle kterého Řecká republika nesplnila povinnosti pro ni vyplývající z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628, které se týkají povolení dopravců.

61. V bodě 5.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 je sice uvedeno, že příslušné orgány odhalily dopravce bez schválení, či se schválením, které bylo propadlé, avšak není zde uvedeno kolik dopravců bylo zkontrolováno, ani jméno a počet kontrolovaných krajů, dokonce ani kolik dopravců z těch, co byli zkontrolováni, nebylo držiteli schválení, či mělo schválení propadlé. Je pravda, že Komise ve své žalobě tvrdí, že se nejedná v tomto ohledu o „ojedinělý případ“ [30], jak tvrdí řecká vláda, nýbrž o „značný počet jednotlivých případů“ [31], nezmiňuje však počet případů, či spíše procento kontrolovaných případů, v nichž dopravci neměli schválení, či měli schválení propadlé. Údaje uvedené v bodě 6.3. této zprávy o kontrolní návštěvě jsou dle mého názoru také příliš obecné na to, aby bylo možné na jejich základě dokázat tvrzení Komise, stejně tak, jako ze zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 není patrný počet dopravců, kteří neměli platná schválení či těch, jejichž schválení byla propadlá. Právě naopak, řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství nebylo vyrozuměno o žádném porušení, ke kterému by došlo v souvislosti se schváleními dopravců, a zpráva o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 uvádí pouze jednotlivé případy porušení.

62. Uvedená zjištění nemohou podle mého názoru nijak prokázat existenci správní praxe, která by vykazovala určitý stupeň stálosti a obecnosti, jejímž uplatňováním by řecké úřady porušovaly své povinnosti podle práva Společenství.

63. V důsledku toho je podle mého názoru třeba zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu, která se týká schválení dopravců, a v rámci které Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii) směrnice 91/628.

d) Výsledek analýzy

64. Dle mého názoru je třeba zamítnout jako neopodstatněný žalobní důvod týkající se identifikace a schválení dopravců, v rámci kterého Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu i) a ii) směrnice 91/628 a z čl. 13 odst. 3 nařízení č. 1/2005.

30 — Viz bod 7 žalobní odpovědi řecké vlády v odpovědi na žalobu Komise.

31 — Viz bod 43 žaloby Komise.

3. Žalobní důvod týkající se kontroly plánů cest

a) Argumenty účastníků řízení

65. Komise vytýká Řecké republice, že nepřijala opatření nezbytná k zajištění toho, aby příslušné orgány prováděly povinnou kontrolu plánů cest při přepravě zvířat. Komise tvrdí, že Řecká republika tímto nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 5 části A odst. 2 písm. b) a čl. 5 části A odst. 2 písm. d) bodu i), první odrážky, jakož i z čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) a z článku 9 směrnice 91/628. Komise zároveň tvrdí, že nebyly splněny povinnosti uvedené v čl. 5 odst. 4 a čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005.

66. Komise uvádí, že v rámci kontrolních návštěv č. 9002/2003 (bod 5.4.2. zprávy o kontrolní návštěvě), č. 7273/2004 (body 5.3. a 6.4. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (body 5.4.2. a 6.4. zprávy o kontrolní návštěvě) zjistili inspektoři ÚPV nedostatky v některých plánech cest. Nedostatky spočívaly zejména v příliš dlouhé době přepravy, která byla zjištěna u většiny kontrolovaných plánů cest, jež se týkaly zvířat přepravovaných z ostatních členských států a určených k porážce v Řecké republice.

67. *Řecká vláda* uvádí, že v roce 2003 zřídila oběžníkem odpovídající systém kontroly informací uvedených v plánech cest. Tato vláda mimo jiné uvádí, že pokud příslušné orgány ostatních členských států zavedly tyto plány cest, řecké orgány nemohou kontrolovat informace uvedené v těchto plánech, stejně tak jako kritéria, která příslušné orgány ostatních členských států vzaly v úvahu. Podle řecké vlády mohou řecké orgány kontrolovat pouze plnění těchto plánů cest.

68. Komise odpovídá na tento argument řecké vlády tak, že cílem kontroly plánů cest je zajistit dodržování požadavků stanovených směrnicí 91/628. Kontrola se podle ní nesmí omezovat na pouhé ověřování existence plánu cest či informací v něm uvedených, nýbrž musí rovněž zahrnovat přezkum toho, zda je přeprava zvířat v souladu s právními předpisy Společenství o ochraně zvířat během přepravy. Komise tvrdí, že toto je zcela potvrzeno v čl. 9 odst. 1 směrnice 91/628, v němž jsou uvedena opatření, která musí být přijata, pokud je během přepravy zjištěno, že ustanovení této směrnice nejsou dodržována. Komise má v důsledku toho za to, že je zjevné, že pouhá kontrola údajů uvedených v plánech cest nestačí ke splnění povinností stanovených směrnicí 91/628. Co se týče tvrzení řecké vlády, podle kterého v roce 2003 zřídila oběžníkem odpovídající systém kontroly informací uvedených v plánech cest, Komise uvádí, že inspektoři ÚPV během konkrétních

kontrol zjistili, že kontroly nebyly prováděny uspokojivě.

b) Přípustnost

69. Co se týče žalobního důvodu týkajícího se kontroly plánů cest, Komise tvrdí, že nebyly nesplněny povinnosti stanovené v čl. 5 části A odst. 2 písm. b) a čl. 5 části A odst. 2 písm. d) bodu i), první odrážce a čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) a článku 9 směrnice 91/628. Komise taktéž tvrdí porušení čl. 5 odst. 4 a čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005, jakožto článků odpovídajících výše uvedeným článkům směrnice 91/628.

70. Článek 5 část A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628 stanoví, že členské státy zajistí to, aby dopravce vypracoval plán cesty pro zvířata určená buďto k obchodu mezi členskými státy, nebo k vývozu do třetích zemí, za předpokladu, že délka trvání cesty překročí osm hodin, s tím, že je během cesty tento plán připojen k veterinárnímu osvědčení a jsou v něm mimo jiné uvedena všechna místa zastávek a překládek. Tento plán cesty je vypracován v souladu se vzorem uvedeným v kapitole VIII přílohy; tato kapitola vymezuje přesný obsah plánu cesty, jenž musí obsahovat informace o dopravci, dopravním prostředku, druhu a počtu zvířat, místě odeslání, místě určení, itineráři a době přepravy, dále musí obsahovat číslo veterinárního osvědčení či průvodního dokladu, razítko veterinárního lékaře v místě odjezdu, razítko příslušného orgánu v místě výstupu, datum a čas odjezdu, jméno a podpis osoby odpovědné za přepravu během cesty, jakož i informace o místech zastávek nebo překládek. Čl. 5 část A odst. 2 písm. d) bod i) první odrážka směrnice 91/628 stanoví, že členské státy zajistí, aby se dopravce přesvědčil, že originál plánu cesty je řádně vypracován a vyplněn příslušnými osobami v náležitém čase.

71. Komise považuje čl. 5 odst. 4 nařízení č. 1/2005 za odpovídající ustanovením směrnice 91/628, jež obsahují povinnost dopravce vyplnit plán cesty. Tento článek stanoví, že u dlouhotrvajících cest domácích koňovitých, jiných než evidovaných koňovitých a domácího skotu, ovcí, koz a prasat mezi členskými státy a mezi nimi a třetími zeměmi musí dopravci a organizátoři dodržovat ustanovení o knize jízd podle přílohy II. V druhém bodě přílohy II nařízení č. 1/2005 je uvedeno, že kniha jízd musí obsahovat tyto oddíly: plánování, místo odeslání, místo určení, prohlášení dopravce a vzor zprávy o mimořádných událostech. V jednotlivých oddílech upravuje přesněji příloha II nařízení č. 1/2005 obsah oddílů knihy jízd.

72. Ustanovení směrnice 91/628 ukládají tedy dopravci, aby sestavil *plán cesty*, zatímco ustanovení nařízení č. 1/2005 mu ukládají, aby sestavil *knihu jízd*. Z jejich

srovnání vyplývá, že oddíl 1 *knihy jízd* týkající se plánování, odpovídá ve velké míře plánu cesty upravenému ve směrnici 91/628. Ostatní části knihy jízd upravené nařízením č. 1/2005 však obsahují přesnější informace než plán cesty upravený směrnicí 91/628. Tak například oddíl 2 knihy jízd, který se týká místa odeslání, obsahuje jméno a adresu chovatele v místě odeslání; oddíl 3, který se týká místa určení, obsahuje informace o chovateli v místě určení a o úředním veterinárním lékaři, jakož i údaje o provedených kontrolách; oddíl 4 obsahuje originální prohlášení dopravce; oddíl 5 obsahuje originální vzor zprávy o mimořádných událostech. Z přísně formálního hlediska je sice pravda, že povinnost sestavit oddíl 1 knihy jízd týkající se plánování, odpovídá povinnosti sestavit plán cesty, je ale potřeba si uvědomit, že kniha jízd je integrovaný celek a že dopravce tím, že sestaví pouze oddíl 1 knihy jízd, ještě nesplní povinnost, která pro něj vyplývá z čl. 5 odst. 4 nařízení č. 1/2005, uplatňovaného Komisí. Domnívám se tedy, že není přípustné, aby se Komise v rámci žalobního důvodu týkajícího se kontroly plánů cest dovolávala nesplnění povinnosti vyplývající z čl. 5 odst. 4 nařízení č. 1/2005.

73. V rámci tohoto žalobního důvodu se Komise zároveň dovolává čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) směrnice 91/628. Ten stanoví, že členské státy zajistí, aby odpovědné orgány kontrolovaly, zda jsou dodržovány požadavky uvedené v této směrnici tím, že budou provádět nediskriminačním způsobem kontroly dopravních prostředků a zvířat při příjezdu na místo určení [bod b)] a údajů v průvodních dokumentech [bod d)]. Podle Komise má tomuto článku odpovídat čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005 který stanoví, že příslušný orgán provede kdykoli během dlouhotrvající cesty namátkové nebo cílené kontroly, aby ověřil, zda jsou uvedené doby jízdy realistické a zda je při cestě dodržováno toto nařízení, zejména, zda doby jízdy a doby odpočinku odpovídají limitům stanoveným v kapitole V přílohy I tohoto nařízení.

74. Co se týče povinnosti provádět kontroly, lze konstatovat, že povinnost uvedená v čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005 neodpovídá zcela povinnosti uvedené v čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) směrnice 91/628. Zatímco povinnosti uvedené ve směrnici 91/628 se týkají kontroly dopravních prostředků, zvířat a údajů v průvodních dokumentech obecně, povinnosti uvedené v nařízení č. 1/2005 se týkají kontroly doby jízdy, doby odpočinku a obecných požadavků, tak, aby cesta byla v souladu s uvedeným nařízením. Povinnost provádět kontroly uvedená v čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005 se mimoto vztahuje pouze ke kontrolám během dlouhotrvajících cest, zatímco čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628 se neomezuje jen na tyto kontroly. Další rozdíl mezi těmito dvěma články spočívá v tom, že na základě čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005 může příslušný orgán *kdykoli během* dlouhotrvající cesty provést namátkové nebo

cílené kontroly, zatímco čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 91/628 se vztahuje pouze ke kontrolám dopravních prostředků a zvířat *během jejich příjezdu na místo určení* [32]. V důsledku toho není dle mého názoru přípustné, aby se Komise dovolávala čl. 15 odst. 1 nařízení č. 1/2005.

ustájení zvířat s poskytnutím nezbytné péče až do vyřešení problému; c) humánní porážku zvířat [33]. Ostatní odstavce článku 9 směrnice 91/628 obsahují ustanovení o důsledcích, které přináší nedodržování pokynů příslušného orgánu osobou odpovědnou za přepravu a ustanovení o možnostech odvolání se před vnitrostátními orgány. Pokud jde o tuto povinnost, Komise se nedovolává žádného ustanovení nařízení č. 1/2005.

c) Právní posouzení

75. Článek 9 směrnice 91/628 obsahuje ustanovení o tom, jak by se mělo postupovat pokud se zjistí, že ustanovení směrnice nejsou dodržována. Ve svém prvním odstavci tento článek stanoví, že pokud se během přepravy zjistí, že nejsou nebo nebyla dodržována ustanovení této směrnice, požádá příslušný orgán v místě, kde je toto zjištění provedeno, osoby odpovědné za dopravní prostředek, aby přijaly všechna opatření, která považuje příslušný orgán za nezbytná pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat. V závislosti na okolnostech každého případu mohou tato opatření zahrnovat: a) ukončení cesty nebo odeslání zvířat co nejkratší cestou zpět na místo odeslání, pokud toto opatření nevyvolá jejich zbytečné utrpení; b) vhodné

76. Na podporu žalobního důvodu týkajícího se kontrol plánů cest se Komise v první řadě dovolává bodu 5.4.2. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9002/2003, z něhož vyplývá, že dokumentace, která provázela zvířata během přepravy na území Řecké republiky neobsahovala údaj o čase odjezdu. Z tohoto bodu zároveň vyplývá, že inspektoři ÚPV odhalili rovněž nesrovnalosti v některých dokumentech, které již byly příslušnými vnitrostátními orgány zkontrolovány. Kopie veterinárních osvědčení a plánů cest, které provázely zvířata pocházející ze Španělska, Francie a Nizozemska, určená k porážce v Řecké republice, nebyly totiž souvislé a postrádaly důležité

32 — Článek 8 odst. 1 písm. a) směrnice 91/628 sice obsahuje povinnosti spočívající v kontrole dopravních prostředků a zvířat *přepravovaných po silnicích*, ale v rámci tohoto žalobního důvodu se Komise dovolává pouze čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) uvedené směrnice. Viz bod 49 žaloby Komise.

33 — Článek 9 směrnice 91/628 ještě stanoví, že místo určení a využití těchto mrtvých těl zvířat se řídí ustanoveními směrnice 64/433/EHS [směrnice Rady ze dne 26. června 1964 o hygienických otázkách obchodu s čerstvým masem uvnitř Společenství (Úř. věst. L 121, s. 2012; Zvl. vyd. 3/01, s. 34)]. Tento článek taktéž stanoví, že jakékoli opatření přijaté podle druhého pododstavce oznamuje příslušný orgán prostřednictvím sítě Animo postupy, včetně finančních postupů, jež se mají stanovit postupem podle článku 17.

informace. Délky cest uvedené ve většině plánů cest byly nesourodé a nerealizovatelné. Informace o odpočinku v průběhu cesty (mezi prostředním stanovištěm na jihu Itálie a místem určení v Řecké republice) nebyly uvedeny v plánu cesty.

77. Komise se zároveň dovolává bodu 5.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 [34], ze které vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství požadovalo po příslušných orgánech v každém kraji, aby předložily kontrolní program pro rok 2003; tento program předložilo pouze šest z 54 krajů, což činí 11,1 % krajů. Z tohoto bodu krom toho vyplývá, že v kraji Fthiotida bylo v místě určení zkontrolováno 92 % nákladů ve druhém čtvrtletí a 83 % nákladů ve třetím čtvrtletí roku 2003. V kraji Karditsa byly kontroly provedeny v místě odjezdu; v kraji Larisa bylo provedeno tři až pět namátkových kontrol na jatkách v každém čtvrtletí, ale do těchto kontrol nebyly zahrnuty přepravy na dlouhých trasách. Z tohoto bodu krom toho vyplývá, že vnitrostátní orgány v roce 2003 zkontrolovaly 6 808 vozidel a zjistily 3 porušení předpisů a 24 mimořádných událostí v průvodních dokumentech. Během své kontrolní návštěvy inspektoři ÚPV ještě zjistili některé další nedostatky, které příslušné vnitrostátní orgány nezaznamenaly [35].

78. V bodě 6.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 je uvedeno, že většina krajů nepředložila kontrolní programy plánů cest a že se kontrolované kraje neshodly na způsobu případného zajišťování kontrol plánů cest [36].

79. Komise se taktéž dovolává bodů 5.4.2. a 6.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006. Z bodu 5.4.2 této zprávy vyplývá, že příslušný vnitrostátní orgán v kraji Kilkis uvedl, že neprovedl žádnou kontrolu plánů cest. V krajích Messinia, Laconia, Thesprotia a Ilia příslušné vnitrostátní orgány během kontrol nezjistily, že by plány cest stanovily příliš dlouhou dobu přepravy, či že by vykazovaly mimořádné události. V kraji Thesprotia si příslušné místní orgány ponechaly originální plány cest, namísto toho, aby je vrátily dopravcům, kteří byli povinni plány cest vrátit příslušným

34 — V žalobě Komise výslovně neuvedla tento bod zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004, ale já jeho znění uvádím, jelikož je důležitý v rámci tohoto důvodu.

35 — V kraji Larisa byly například v mnoha plánech cest uvedeny příliš dlouhé délky trvání cesty a v regionu Fthiotida v plánech cest chyběly důležité informace.

36 — Komise se taktéž dovolává bodu 5.3 zprávy z mise č. 7273/2004, ze kterého podle ní vyplývá, že kontrola plánů cest byla provedena pouze v jednom ze čtyř kontrolovaných krajů: v kraji Fthiotida. To, co Komise tvrdí, aby odůvodnila, že kontrola plánů cest byla provedena pouze v tomto kraji, ale nevyplývá z tohoto bodu zprávy; naopak je zde řečeno, že v kraji Fhiotida byly prověřeny závazky dopravců ohledně plánů jejich obvyklých jízd.

orgánům místa původu. V Patrasu příslušné vnitrostátní orgány kontrolovaly plány cest pouze do přístavu, nikoli pro zbytek cesty až do konečného místa určení; příslušné vnitrostátní orgány tedy neodhalily, že délka plavby během mnoha přeprav na ostrovy Lesvos a Chios přesahovala povolenou délku trvání. V bodě 6.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 je uvedeno, že příslušné místní orgány, které vypracovaly kontrolní program plánů cest, taktéž nedosáhly zamýšlených výsledků, neboť se obecně spoléhaly na kontroly provedené v jatkách, ale také často provedly kontroly, když nebyly zrovna vhodné.

80. Z ustanovení, kterých se dovolává Komise v rámci tohoto žalobního důvodu vyplývá, že Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila pět povinností, které ji příslušejí:

– zajistit, aby dopravci měli plány cest [čl. 5 část A odst. 2, písm. b) směrnice 91/628];

– zajistit, aby plány cest dopravců byly řádně a včas vypracovány a vyplněny příslušnými osobami [čl. 5 část A odst. 2 písm. d) bod i) první odrážka směrnice 91/628];

– kontrolovat dopravní prostředky a zvířata při příjezdu na místo určení [čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 91/628];

– kontrolovat údaje v průvodních dokumentech [čl. 8 odst. 1 písm. d) směrnice 91/628];

– přijmout opatření v případě pochybení (článek 9 směrnice 91/628).

81. Z důkazů předložených Komisí není podle mého názoru možné určit, že Řecká republika nesplnila svoji povinnost zajistit, aby dopravci měli plán cesty [čl. 5 část A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628]. Z žádné zprávy o kontrolní návštěvě nevyplývá, že dopravci *neměli* plány cest. V důsledku toho je třeba zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z čl. 5 části A odst. 2 písm. b) směrnice 91/628.

82. Povinnost zajistit, aby plány cest dopravců byly řádně a včas vypracovány a vyplněny příslušnými osobami [čl. 5 část

A odst. 2 písm. d) bod i), první odrážka směrnice 91/628] zahrnuje povinnost, aby plány cest obsahovaly všechny nezbytné údaje a aby tyto údaje byly správné a odpovídající (například, aby délky trvání cest nebyly příliš dlouhé). Pokud se jedná o nesplnění této povinnosti, Komise zajisté předložila důkazy, podle nichž plány cest vykazovaly nesrovnalosti. Tyto důkazy nejsou ale podle mě dostatečně přesné k tomu, aby mohly prokázat existenci stálého a obecného porušování povinností vyplývajících pro řecké orgány. Inspektoři ÚPV tak například zjistili, že se nesrovnalosti vyskytovaly v „některých dokumentech", že délky trvání přeprav „ve většině plánů cest" byly nesourodé a nesprávné a že během „mnoha přeprav" přesáhla délka trvání přepravy povolenou délku. Není pochyb o tom, že plány cest v Řecké republice vykazovaly nesrovnalosti, ovšem procento kontrolovaných případů, ve kterých se tyto nesrovnalosti objevily, z důkazů předložených Komisí jasně nevyplývá. Komise podle mého názoru nepředložila dostatečně přesné údaje, které by mohly prokázat nesplnění povinnosti vztahující se k řádnému a včasnému vypracování a vyplnění plánů cest příslušnými osobami. V důsledku toho je podle mého názoru třeba zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z čl. 5 části A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky směrnice 91/628.

83. Pokud jde o povinnost kontrolovat dopravní prostředky a zvířata při příjezdu na místo určení [čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 91/628], Komise podle mého názoru nepředložila žádný důkaz. Ve výše uvedených zprávách není nikde výslovně uvedeno, že vozidla nebyla kontrolována v *místě určení*. Právě naopak, ohledně kraje Fthiotida je v důkazním materiálu [37] uvedeno, že ve druhém čtvrtletí roku 2003 bylo zkontrolováno 92 % nákladů a ve třetím čtvrtletí 83 % nákladů v místě určení. V důsledku toho je třeba zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 91/628.

84. Ani část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti spočívající v kontrolování údajů v průvodních dokumentech [čl. 8 odst. 1 písm. d) směrnice 91/628], není podle mého názoru opodstatněná. Ačkoli příslušné vnitrostátní orgány v jednotlivých krajích v roce 2003 nezavedly kontrolní programy, z bodu 5.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 vyplývá, že takové kontroly nicméně v krajích kontrolovaných inspektory ÚPV byly provedeny. Je pravda, že v některých případech příslušné vnitrostátní orgány nezjistily nesrovnalosti, ale kontroly nicméně provedeny byly – pro rok 2003 existuje například jasná informace, podle které bylo provedeno 6 808 kontrol. Mám tedy za to, že by měla být část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z čl. 8 odst. 1 písm. d) směrnice 91/628, zamítnuta jako neopodstatněná

37 — Viz bod 77 tohoto stanoviska.

85. Pokud jde o povinnost přijmout opatření v případě pochybení (čl. 9 směrnice 91/682), domnívám se, že Komise nepředložila důkazy na podporu této části žalobního důvodu. Určení nesplnění povinnosti vyplývající z tohoto článku by vyžadovalo předložení důkazů, které by prokázaly, že příslušné řecké orgány nejednaly vhodným způsobem, když zjistily porušení. Komise tedy nepředložila žádný důkaz o počtu případů a o krajích, ve kterých příslušné vnitrostátní orgány zjistily porušení a nepřijaly v tomto ohledu vhodná opatření. V důsledku toho je podle mého názoru třeba zamítnout jako neopodstatněnou tu část žalobního důvodu, ve které Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z článku 9 směrnice 91/628.

d) Výsledek analýzy

86. Domnívám se, že je třeba zamítnout jako neopodstatněný žalobní důvod týkající se kontroly plánů cest, a v rámci kterého Komise tvrdí nesplnění povinností vyplývajících z čl. 5 části A odst. 2 písm. b); čl. 5 části A odst. 2 písm. d) bodu i) první odrážky; čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) a článku 9 směrnice 91/628.

4. Žalobní důvod týkající se chybějících zařízení k odpočinku v přístavech

a) Argumenty účastníků řízení

87. Komise vytýká Řecké republice, že návštěvní kontroly č. 9211/2003 (bod 5.2.2. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (bod 5.4.2. zprávy o kontrolní návštěvě) prokazují, že Řecká republika nezajistila, aby byla v přístavech, či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku, kde by si zvířata, v případě, že námořní přeprava dosáhla 29 hodin, mohla na 12 hodin po jejich vyložení z lodě odpočinout. V tomto ohledu se Komise ve svém odůvodnění dovolává nesplnění povinnosti vyplývající z bodu 48 odst. 7 písm. b)[38] kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 a nesplnění povinnosti vyplývající z bodu 1.7 písm. b) kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005. Ve svém návrhovém žádání se Komise přitom domáhá pouze toho, aby Soudní dvůr určil, že Řecká republika nesplnila povinnosti vyplývající z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

88. Co se týče jednoho z přístavů (Igoumenitsa), Komise konstatuje, že existují místa, která by mohla sloužit jako zařízení k odpočinku, ale že je není možné k tomuto účelu použít, jelikož k tomu nebylo příslušnými orgány uděleno povolení. Podle Komise řecká vláda ve své odpovědi na odůvodněné stano-

38 — Pokud jde o správný způsob citace bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII směrnice 91/628, viz bod 5 tohoto stanoviska.

visko zajisté uvedla, že přijala nezbytná opatření k zajištění toho, aby byla v tomto přístavu zřízena místa k odpočinku, nicméně nepředložila již žádné důkazy na podporu tohoto tvrzení.

89. Řecká vláda se domnívá, že Komise neuvedla žádný konkrétní případ, ve kterém by námořní přeprava mezi dvěma přístavy Společenství přesáhla 29 hodin. Poukazuje na to, že bod 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 neukládá členským státům povinnost zajistit, aby byla v přístavech zřízena zařízení k odpočinku; podle řecké vlády toto ustanovení ukládá dopravcům povinnost stanovit v rámci jejich plánu cesty, který zahrnuje námořní přepravu, zastávky ve vhodných zařízeních k odpočinku. Řecká vláda krom toho uvádí, že žádná přeprava mezi řeckým přístavem pro plavidla zajišťující převoz vozidel a jiným takovým přístavem ve Společenství v praxi nepřesahuje 29 hodin. V tomto směru řecká vláda uvádí, že doba plavby mezi přístavem Bari v Itálii a řeckým přístavem Igoumenitsa, který je hlavním řeckým tranzitním přístavem, nepřesahuje 10 či 11 hodin a délka plavby mezi přístavem Bari a přístavem Patras nepřesahuje 15 hodin.

90. Komise ve své replice zpochybňuje argumenty řecké vlády. Tvrdí, že ze znění bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 jasně vyplývá, že členské státy musejí zajistit, aby byla v přístavech či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku. Komise se krom toho domnívá, že tvrzení řecké vlády, podle kterého žádná plavba mezi jakýmkoli řeckým tranzitním přístavem a jiným tranzitním přístavem ve Společenství netrvá déle než 29 hodin, je nesprávné.

b) Přípustnost

91. Pokud jde o žalobní důvod týkající se chybějících zařízení k odpočinku, Komise tvrdí nesplnění povinnosti vyplývající z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 a bodu 1.7 písm. b) kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005. Musím však trvat na tom, že Komise uplatňuje nesplnění povinností vyplývajících z ustanovení těchto dvou právních aktů pouze v odůvodnění své žaloby, zatímco v samotném návrhovém žádání tvrdí pouze nesplnění povinnosti vyplývající z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628, nikoli však nesplnění povinnosti vyplývající z bodu 1.7 písm. b) kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005.

92. Bod 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 stanoví, že pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezpro-

střední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4.

93. Bod 1.7 písm. b) kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005 stanoví, že pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin, ledaže lze dobu strávenou na moři zahrnout do obecného schématu uvedeného v bodech 1.2 až 1.4.

94. Srovnání těchto dvou ustanovení nám umožňuje konstatovat, že obě obsahují stejnou povinnost spočívající v tom, že má být zvířatům umožněn dvanáctihodinový odpočinek v případě, že jsou přepravována po moři pravidelnými linkami ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla zvířata vyložena [39]. V důsledku toho by se Komise v zásadě mohla dovolávat bodu 1.7 písm. b) kapitoly V přílohy I nařízení č. 1/2005. Komise si však v samotném návrhovém žádání nepřeje, aby bylo určeno nesplnění povinnosti vyplývající z tohoto bodu přílohy nařízení č. 1/2005. Na jednání krom toho Komise vysvětlila, že ustanovení směrnice 91/628 dostačují k tomu, aby bylo určeno nesplnění povinnosti v projednávané věci a že se dovolávala ustanovení nařízení č. 1/2005 pouze proto, aby prokázala tvrzení, že nesplnění povinnosti Řeckou republikou stále trvalo. V důsledku toho v rámci projednávaného žalobního důvodu zanalyzuji výhradně to, zda Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

c) Právní posouzení

95. V rámci analýzy projednávaného žalobního důvodu týkajícího se chybějících zařízení k odpočinku v přístavech je třeba nejprve vysvětlit povahu povinností, které vyplývají členskému státu podle bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

96. Zaprvé není zajisté v tomto ustanovení výslovně uvedeno, že členské státy musejí zajistit zařízení k odpočinku zvířat v přístavech, nicméně tato povinnost podle mě vyplývá z požadavku, aby si zvířata odpočinula během dvanácti hodin po jejich vyložení v přístavu určení či v jeho bezprostřední blízkosti. Domnívám se, že není možné přijmout argument řecké vlády, podle kterého mají pouze ti dopravci, jejichž plán cesty zahrnuje námořní přepravu, na základě výše uvedených ustanovení povinnost v rámci jejich plánu cesty naplánovat zastávky ve vhodných zařízeních k odpočinku. Jestliže

39 — Tato poznámka odkazuje pouze na slovinskou verzi stanoviska.

doba přepravy neodpovídá době přepravy uvedené v odstavcích 2 a 4 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 [40], zvířata budou muset odpočívat v přístavech, a nikoli jinde během cesty.

97. Zadruhé je třeba zdůraznit, že tvrzení Komise, podle kterého jsou zařízení k odpočinku nezbytná, jestliže přeprava překročí 29 hodin, je nesprávné. Z odstavců 2 a 4 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 vyplývá, že maximální přípustné délky trvání cest se liší a že závisí na vybavení vozidel, ve kterých jsou zvířata přepravována, a na prostoru zvířat, jež jsou převážena [41]. Doba přepravy domácích lichokopytníků, skotu, ovcí, koz a prasat nesmí v zásadě přesáhnout *osm hodin* [42]. Tato maximální délka trvání přepravy může být prodloužena, pokud vozidla, která převážejí zvířata splňují určité požadavky, například: mají-li dostatečné množství steliva, dostatek krmiva a vody, jsou-li vybavena ventilací a příčkami, díky kterým je možné vytvořit samostatné oddíly [43]. Pokud vozidla splňují tyto požadavky, pak maximální doba přepravy neodstavených zvířat činí *devět hodin*, po jejichž uplynutí jim musí být poskytnuta doba na odpočinek v délce alespoň jedné hodiny, poté může přeprava pokračovat dalších *9 hodin*. Maximální doba přepravy prasat a domácích lichokopytníků činí *24 hodin* [44]. Všechny ostatní druhy zvířat mohou být přepravovány *14 hodin*, po jejichž uplynutí jim musí být poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, zejména pro napojení a v případě potřeby i pro nakrmení, poté může přeprava pokračovat dalších *14 hodin* [45].

98. Z úvah uvedených v bodě 97 tohoto stanoviska vyplývá, že v určitých případech si musí zvířata odpočinout i tehdy, jestliže je námořní přeprava kratšího trvání, a že v těchto případech bude rovněž třeba zajistit zařízení k odpočinku v přístavech [46]. V důsledku toho není možné tedy přijmout ani ten argument řecké vlády, podle kterého zařízení k odpočinku nejsou potřeba, jelikož žádná námořní přeprava mezi řeckým přístavem pro plavidla zajišťující převoz vozidel a jiným takovým přístavem ve Společenství nepřesahuje 29 hodin.

99. Krom toho je třeba zdůraznit, že když Komise tvrdí, že je třeba zajistit zařízení k odpočinku v přístavech či v jejich bezpro-

40 — K tomuto bodu viz konkrétněji bod 97 tohoto stanoviska.

41 — V nauce o maximální délce trvání přepravy zvířat, Radford, M., „Animal passions, animal welfare and European policy making“, v Craig, P., a Harlow, C. (vyd.), *Lawmaking in the European Union*, Kluwer Law International, Londýn, 1998, s. 424, uvádí, že postoj k této otázce se v době přijímání směrnice 91/628 v členských státech velice lišil.

42 — Viz bod 2 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

43 — Pro přesná ustanovení o dalších podmínkách, které musí vozidla splňovat, viz bod 3 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

44 — Viz bod 4 písm. b) a c) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

45 — Viz bod 4 písm. d) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

46 — V praxi bude taktéž třeba brát v úvahu skutečnost, že je často obtížné zajistit včasný odpočinek, když uplyne maximální doba přepravy, která je povolena pro konkrétní druh zvířete; například pokud námořní přeprava prasat trvá 23 hodin a pokud vykládka trvá půl hodiny, bude třeba zajistit, aby se místo odpočinku pro zvířata nacházelo v blízkosti přístavu. Krom toho je třeba vzít v úvahu to, jak Soudní dvůr rozhodl ve svém rozsudku ze dne 23. listopadu 2006, ZVK (C-300/05, Sb. rozh. s. I-11 169): přeprava zahrnuje nakládku a vykládku zvířat; čímž se celková doba přepravy ještě prodlouží.

střední blízkosti, pakliže délka trvání přepravy překročí 29 hodin, zjevně bere na zřetel dobu přepravy všech ostatních druhů zvířat, a nikoli zvláštní ustanovení o době přepravy neodstavených zvířat, či o době přepravy prasat a lichokopytníků; v tomto ohledu počítá maximální dobu přepravy podle vzorce „14 +1+14“ (14 hodin přepravy + jedna hodina odpočinku + 14 hodin přepravy). Nicméně, jak vyplývá z rozsudku Interboves [47], takový výpočet je nesprávný. V této věci Soudní dvůr konstatoval, že dodržení takové doby odpočinku na volném moři je v praxi stěží proveditelné, protože by předpokládalo, že loď po 14 hodinách na moři přistane na dobu alespoň 1 hodiny před tím, než se znovu vydá na moře na novou dobu v délce 14 hodin [48]. Soudní dvůr v důsledku toho rozhodl, že maximální doba námořní přepravy je v takovém případě 28 hodin [49].

100. V projednávané věci se Komise na podporu žalobního důvodu týkajícího se chybějících zařízení k odpočinku dovolává bodu 5.2.2. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003 a bodu 5.4.2. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006.

101. Z bodu 5.2.2. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003 vyplývá, že v řeckých přístavech pro plavidla zajišťující převoz vozidel chybí zařízení k odpočinku zvířat. Příslušné vnitrostátní orgány se to pokoušely ospravedlnit tím, že do celkového času povolené přepravy bylo možné zahrnout plavbu na moři, nicméně inspektoři ÚPV zjistili, že to nebylo vždy možné. V některých případech přepravy zvířat z jihu Itálie do Řecké republiky trvala námořní přeprava déle než maximální povolená délka trvání přepravy, v důsledku čehož měla být zařízení k odpočinku zvířat zajištěna.

102. V bodě 5.4.2. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 je konkrétně uvedeno, že v samotných přístavech Patras a Pireos či v jejich bezprostřední blízkosti chybí zařízení k odpočinku zvířat. V blízkosti přístavu Igoumenitsa se sice nacházejí určité prostory, které by mohly být užity jako zařízení k odpočinku přepravovaných zvířat, nicméně příslušné orgány jejich užití k tomuto účelu nepovolily.

103. Ze zpráv o kontrolních návštěvách vyplývá, že Řecká republika v žádném ze svých přístavů nezajistila, aby byla zřízena zařízení k odpočinku zvířat, a proto je podle mého názoru žalobní důvod týkající se chybějících zařízení k odpočinku opodstatněný.

47 — Rozsudek ze dne 9. října 2008 (C-277/06, Sb. rozh. s. I-7433).

48 — Rozsudek Interboves, výše uvedený v poznámce 47, bod 30. Viz taktéž bod 33 stanoviska generálního advokáta Mengoziho ze dne 13. března 2008 ve věci Interboves (rozsudek uvedený výše v poznámce 47), z něhož vyplývá, že hodinová doba odpočinku během námořní přepravy nemá smysl.

49 — Rozsudek Interboves, uvedený výše v poznámce 47, bod 32.

d) Výsledek analýzy

104. Tím, že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby byla v přístavech či v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy směrnice 91/628.

106. Komise zejména uvádí, že v některých řeckých krajích – Achájsko, Kilkis a Serres – nebylo stanoveno provést kontroly dopravních prostředků a zvířat, buď proto, že tyto kraje neměly dostatek personálu nebo proto, že kontroly byly již provedeny v řeckých přístavech. Komise uvádí, že pilotní program, který stanovil dodatečné kontroly, nezahrnoval všechny kraje, jako například kraj Thessálii, ohledně kterých byly nedostatky zjištěny až v rámci kontrolní návštěvy č. 9211/2003.

5. Žalobní důvod týkající se nedostatečné kontroly dopravních prostředků a zvířat

a) Argumenty účastníků řízení

105. Komise tvrdí, že ze zpráv o kontrolních návštěvách č. 9211/2003 (bod 5.2.1), č. 7273/2004 (bod 5.5) a č. 8042/2006 (bod 5.5) vyplývá, že Řecká republika nepřijala odpovídající opatření pro kontrolu dopravních prostředků a zvířat, za tím účelem, aby bylo zabráněno protiprávní silniční přepravě zvířat. Ve vztahu k tomuto žalobnímu důvodu Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 91/628 a čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005.

107. Řecká vláda tvrdí, že článek 8 směrnice 91/628 a čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005 je třeba vykládat v tom smyslu, že k tomu, aby došlo k porušení těchto ustanovení, je třeba prokázat, že kontroly týkající se ochrany zvířat během přepravy nebyly vůbec prováděny a že příslušným orgánům přísluší určit způsob, kterým musí být tyto kontroly prováděny, a místo, ve kterém musí být prováděny. Článek 8 směrnice 91/628 totiž stanoví různé formy kontroly, a nikoli jen silniční kontrolu, na kterou Komise odkazuje. Řecká vláda se domnívá, že provádění pilotního programu, v rámci kterého smíšené týmy provedly kontroly v některých krajích, stejně jako uložené sankce dopravcům, a zavedení různých postupů vzájemné pomoci s některými členskými státy dokazují, že řecké orgány provádějí kontrolu požadovanou právními

předpisy Společenství. K prokázání výše uvedeného připojila řecká vláda ke své žalobní odpovědi dokumenty, které prokazují rozhodnutí ukládající sankce a postupy vzájemné pomoci [50].

108. Komise tvrdí, že k tomu, aby byly kontroly dopravních prostředků a zvířat v souladu s právními předpisy Společenství, musí být vhodné, dostatečné a účinné. Kontroly plánů cest, které řecké orgány provedly, nebyly podle Komise účinné a vhodné k tomu, aby zabránily protiprávní silniční přepravě zvířat.

b) Přípustnost

109. Pokud jde o žalobní důvod týkající se nedostatečné kontroly dopravních prostředků a zvířat, Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 91/628 a čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005.

110. Článek 8 směrnice 91/628 ve svém prvním odstavci stanoví, že členské státy v souladu se zásadami a pravidly kontroly stanovenými ve směrnici 90/425/EHS zajistí, aby odpovědné orgány kontrolovaly, zda jsou dodržovány požadavky uvedené v této směrnici [51] tím, že bude provádět nediskriminačním způsobem kontroly: a) dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích; b) dopravních prostředků a zvířat při příjezdu na místo určení; c) dopravních prostředků a zvířat na trzích a v místech odjezdu, zastávek a překládky; d) údajů v průvodních dokumentech. Ve svém druhém odstavci tento článek požaduje provést kontroly na přiměřeném vzorku zvířat, a ve svém třetím odstavci stanoví, že ve vztahu k provedeným kontrolám příslušný orgán předloží Komisi výroční zprávu. Čtvrtý odstavec stanoví, že kontroly mohou být taktéž provedeny během přepravy zvířat a pátý odstavec stanoví, že kontroly prováděné namátkově v rámci úkolů orgánů obecně odpovědných za provádění předpisů v členském státě nejsou dotčeny ustanoveními tohoto článku.

111. Článek 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005, který podle Komise odpovídá článku 8 směrnice 91/628, stanoví ve svém prvním pododstavci, že příslušný orgán kontroluje dodržování požadavků tohoto nařízení prováděním nediskriminačních kontrol zvířat, dopravních prostředků a průvodních dokladů. Článek 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005 stanoví ve svém druhém

50 — Jedná se o tato rozhodnutí o uložení pokut: č. 1537 ze dne 17. března 2006; č. 2324 ze dne 19. dubna 2007; č. 5505 ze dne 24. září 2007; č. 1556 ze dne 23. srpna 2006; č. 16 ze dne 8. ledna 2007, a č. 2961 ze dne 2. října 2006. Mezi dokumenty, které dokládají postupy vzájemné pomoci s ostatními členskými státy patří: č. 308 252 ze dne 25. září 2006; č. 308 313 ze dne 14. listopadu 2006; č. 261 133 ze dne 7. března 2007; č. 304 840 ze dne 12. června 2007; č. 304 908 ze dne 24. července 2007, a č. 304 856 ze dne 25. června 2007.

51 — Tento článek dále stanoví, že příslušné orgány budou kontrolovat toto dodržování v souladu se zásadami a pravidly kontroly stanovenými ve směrnici 90/425/EHS [směrnice Rady ze dne 26. června 1990 o veterinárních a zootechnických kontrolách v obchodu s některými živými zvířaty a produkty uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu (Úř. věst. L 224, s. 29; Zvl. vyd. 03/10, s. 138)].

pododstavci, že tyto kontroly se provádějí u přiměřeného počtu zvířat, která jsou každý rok přepravována v rámci členského státu, a ve svém třetím pododstavci stanoví, že počet kontrol se zvýší, jestliže se zjistí, že toto nařízení nebylo dodrženo [52].

112. Srovnání těchto dvou ustanovení mi umožňuje konstatovat, že čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628 přesně vymezuje, kdy je třeba přistoupit k nediskriminačním kontrolám dopravních prostředků a zvířat: během silniční přepravy, při příjezdu na místo určení, na trzích a v místech odjezdu, zastávek a překládek; krom toho stanoví, že příslušné orgány musejí zkontrolovat údaje v průvodních dokumentech. Článek 27 odst.1 první pododstavec nařízení č. 1/2005 obsahuje obecné pravidlo, podle kterého musí příslušný orgán přistoupit k nediskriminačním kontrolám zvířat, dopravních prostředků a průvodních dokladů. Možná by se opravdu dalo tvrdit, že formulační rozdíly mezi těmito dvěma články nejsou takové povahy, aby změnily šíři povinností, které z nich vyplývají pro příslušné orgány, a že podle těchto dvou článků jsou příslušné orgány povinny přistoupit k nediskriminačním kontrolám zvířat, dopravních prostředků a průvodních dokladů. Musím ale zdůraznit, že čl. 27 odst. 1 pododstavec 1 nařízení č. 1/2005 svěřuje příslušným orgánům větší posuzovací pravomoc, když rozhodují kde a jakým způsobem přistoupí ke kontrolám. Typy kontrol uvedených v čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628 jsou tedy definovány kumulativně a příslušný orgán nemůže z vlastní iniciativy rozhodnout jaké typy kontrol provede a jaké nikoli. V důsledku toho nelze podle mého názoru tvrdit, že povinnosti vyplývající z čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628 a čl. 27 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1/2005 jsou ve všech bodech totožné, a Komise se tudíž podle mého názoru nemůže dovolávat čl. 27 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1/2005.

113. Článek 27 odst. 1 druhý pododstavec nařízení č. 1/2005, který stanoví, že se kontroly provádějí u přiměřeného počtu zvířat, odpovídá čl. 8 odst. 2 směrnice 91/628, který stanoví, že kontroly musí být provedeny na přiměřeném vzorku zvířat, v důsledku čehož je Komise oprávněna dovolávat se tohoto článku nařízení č. 1/2005. Článku 8 odst. 3 až 5 směrnice 91/628 neodpovídá čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2005 [53].

52 — Tento článek ještě uvádí, že počty budou stanoveny postupem podle čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1/2005.

53 — Článek 27 odst. 2 nařízení č. 1/2005 by mohl být totožný s čl. 8 odst. 3 směrnice 91/628, Komise se ho však nedovolává.

c) Právní posouzení

114. Pokud jde o tento žalobní důvod, Komise se dovolává zjištění uvedených v bodě 5.2.1. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003, v bodě 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 a bodě 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006.

115. Z bodu 5.2.1. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003 vyplývá, že v řeckých krajích byla kontrola provedena pouze v přístavech a na hranicích, ale že nebyla nikdy provedena jinde během cesty. Příslušné orgány se krom toho nedohodly s policií, aby jim usnadnila silniční kontrolu.

116. Z bodu 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 vyplývá, že byla svolána schůze mezi představiteli řeckého ministerstva pro rozvoj venkova a potravinářství na straně jedné a řeckého ministerstva pro veřejný pořádek na straně druhé za účelem zorganizování silničních kontrol; s prováděním takové kontroly mělo být započato až poté, kdy budou přijata některá další správní opatření [54]. Zástupce ministerstva pro rozvoj venkova a potravinářství přiznal, že protiprávní přepravy zvířat byly v Řecku vždy velice rozšířeným problémem.

54 — Povaha těchto opatření není uvedena v bodě 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004.

117. Z bodu 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství uložilo čtyřem krajům (Kilkis, Serres, Thesprotia, Achájsko), aby provedly kontroly silnic v rámci pilotního programu, přičemž policie jim měla poskytnout pomoc. V odpovědi na to příslušné orgány v kraji Serres uvedly, že nemají žádný záměr provést takovou kontrolu; příslušné orgány v kraji Kilkis uvedly, že nemají žádný personál, který by takovou kontrolu provedl; v kraji Thesprotia byla kontrola naplánována dvakrát, avšak nebyla provedena z toho důvodu, že policie měla jiné priority. Příslušné orgány v kraji Achájsko uvedly, že soustředily kontrolu do přístavu Patras, a že nepotřebovaly pomoc policie, jelikož zastavování vozidel zajišťovaly přístavní orgány.

118. Zároveň z bodu 5.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství vyžadovalo dohromady po 54 řeckých krajích, aby zavedly další opatření pro zabránění protiprávním přepravám. Pouze 21 krajů vyhovělo tomuto požadavku, zatímco 33 krajů nevyhovělo vůbec. Ze sedmi krajů, které inspektoři ÚPV navštívili, vyhověly tomuto požadavku pouze dva: Karditsa a Trikala. V kraji Karditsa byla uložena pokuta čtyřem dopravcům, z nichž jednomu byla taktéž uložena pokuta v kraji Trikala.

119. Pokud jde o tento žalobní důvod, je třeba nejprve vysvětlit, že se Komise ve své žalobě zajisté formálně dovolává celého článku 8 směrnice 91/628, ale v pravém slova smyslu tvrdí pouze dvě výslovná porušení.

120. Komise v rámci tohoto žalobního důvodu, tak, jak řecká vláda správně argumentuje [55], jednak předkládá důkazy prokazující nesplnění povinností stanovených v čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice 91/628, jež se vztahují k povinnosti naplánovat kontroly dopravních prostředků a zvířat přepravovaných *po silnicích*. Dále předkládá důkazy prokazující neprovedení „ostatních opatření“ [56], která byla navržena řeckým ministerstvem pro rozvoj venkova a potravinářství.

121. Pokud se jedná o „ostatní opatření“, která měla být provedena, z důkazů o opatřeních nevyplývá, o jaká jde opatření, ani zda měla být provedena v místě určení, v místě odjezdu, v přístavech, nebo zda se jednalo o kontroly údajů v průvodních dokumentech. Podle mého názoru tyto důkazy neumožňují určit povinnosti stanovené článkem 8 směrnice 91/628, které Řecká republika nesplnila. Připomeňme si krom toho, že jsem již v rámci žalobního důvodu týkajícího se kontroly plánů cest konstatovala, že Komise neprokázala, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 8 odst. 1 písm. b) a d) směrnice 91/628 [57]. V důsledku toho je třeba zamítnout žalobní důvod týkající se nedostatečné kontroly dopravních prostředků a zvířat, a to v jeho části o nesplnění povinnosti provést „ostatní opatření“ [58].

122. V rámci tohoto žalobního důvodu zaměřím tedy analýzu na otázku, zda Řecká republika porušila čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice 91/628.

123. Podle mého názoru můžeme na základě uvedených informací, vycházejících ze zpráv o kontrolních návštěvách, konstatovat, že žalobní důvod týkající se nedostatečné kontroly dopravních prostředků a zvířat je v části týkající se kontrol dopravních prostředků a zvířat přepravovaných *po silnicích* opodstatněný. Z výše uvedených zpráv totiž vyplývá, že od roku 2003 do roku 2006

55 — Viz bod 16 žalobní odpovědi řecké vlády v reakci na žalobu Komise.

56 — Viz bod 118 tohoto stanoviska.

57 — Co se týče neopodstatněnosti této části žalobního důvodu, která se týká nesplnění povinností vyplývajících z čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 91/628, viz bod 83 tohoto stanoviska; pokud jde o neopodstatněnost téže části žalobního důvodu, která se týká nesplnění povinností vyplývajících z čl. 8 odst. 1 písm. d) směrnice 91/628, viz bod 84 tohoto stanoviska.

58 — V tomto ohledu bych si přála doplnit, že není možné přijmout argument řecké vlády, podle kterého je k tomu, aby bylo zjištěno porušení čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628, třeba prokázat naprostou absenci kontrol dopravních prostředků a zvířat, a že příslušné orgány požívají plné posuzovací pravomoci, když stanoví způsob a místo provádění těchto kontrol. Typy kontrol, které jsou uvedeny v bodech a) až d) čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628 jsou kumulativní, a nikoli alternativní, a tím, že provádějí pouze jeden typ kontrol, členské státy nedostojí všem povinnostem, které pro ně vyplývají z čl. 8 odst. 1 směrnice 91/628.

kontroly dopravních prostředků a zvířat přepravovaných *po silnicích* téměř neexistovaly. Nedostatečná kontrola byla provedena pouze v přístavech a na hranicích, ale téměř nikdy na silnicích.

124. Připomeňme si krom toho, že kontrola přepravy po silnicích, jež je nejčastějším způsobem přepravy zvířat, je navíc obzvláště důležitá, neboť přeprava po silnicích je v zásadě pro zvířata strastiplnější než jiné způsoby přepravy, zatímco podmínky, ve kterých jsou zvířata určená k porážce přepravována, jsou obvykle nejhorší [59].

d) Výsledek analýzy

125. Pokud jde o důkazní materiál, který Řecká vláda připojuje ke své žalobní odpovědi, a prostřednictvím kterého jednak dokazuje, že sankce byly uloženy v krajích Achájsko, západní Attika, Thesprotia a Pella, a dále že řecké orgány zavedly různé postupy vzájemné pomoci s orgány z jiných členských států, zdůrazněme, že s výjimkou dvou výše uvedených opatření [60] byla všechna opatření provedena po uplynutí stanovené lhůty, která byla uvedena v odůvodněném stanovisku pro splnění povinností, tedy 5. září 2006. Podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti posuzuje vzhledem ke stavu v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku [61]. Při rozhodování v rámci žaloby předložené na základě článku 226 ES nemůže Soudní dvůr brát v úvahu vývoj, k němuž dojde mezi odůvodněným stanoviskem a podáním žaloby, ale musí se omezit na přezkum stavu v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku. Pro prokázání, že splnila své povinnosti, uvedla Řecká republika pouze dva případy rozhodnutí o sankcích, které byly uloženy před uplynutím této lhůty [62], jež podle mého názoru nedostačují k prokázání, že Řecká republika splnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice 91/628 [63].

126. Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby zajistila účinné provádění kontrol dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplý-

59 — Viz Wilkins, D. B. (vyd.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, výše uvedený v poznámce 7, s. 3 a 4.

60 — Dvěma citovanými případy jsou: 1) správní pokuta ve výši 2 935 eur za porušení směrnice 91/628, jež byla uložena dne 17. března 2006 v kraji Achájsko z důvodu přetížení jednoho vozidla a chybějícího prostoru k tomu, aby zvířata mohla být ve své přirozené poloze; a 2) správní pokuta ve výši 1 000 eur za porušení směrnice 91/628, jež byla uložena dne 23. srpna 2006 z důvodu neodpovídajícího systému krmení skotu a poškozeného vybavení ke krmení ovcí.

61 — Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. května 2000, Komise v. Řecko (C-384/97, Recueil, s. I-3823, bod 35); ze dne 10. května 2001, Komise v. Nizozemsko (C-152/98, Recueil, s. I-3463, bod 21); ze dne 17. ledna 2002, Komise v. Belgie (C-423/00, Recueil, s. I-593, bod 14); ze dne 24. června 2004, Komise v. Nizozemsko (C-350/02, Sb. rozh. s. I-6213, bod 31); ze dne 7. června 2007, Komise v. Belgie (C-254/05, Sb. rozh. s. I-4269, bod 39); ze dne 17. ledna 2008, Komise v. Německo (C-152/05 Sb. rozh. s. I-39, bod 15), a ze dne 10. dubna 2008, Komise v. Portugalsko (C-265/06, Sb. rozh. s. I-2245, bod 25).

62 — Viz poznámka 60 tohoto stanoviska.

63 — Na jednání Řecká republika uvedla, že před uplynutím lhůty uvedené v odůvodněném stanovisku, která jí byla stanovena ke splnění jejích povinností, byla zajisté zjištěna porušení, Řecká republika však na podporu tohoto tvrzení nepředložila žádný důkaz, v důsledku čehož není podle mého názoru možné toto tvrzení přijmout.

vají z čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice 91/628. Ve zbývající části je třeba žalobní důvod týkající se nedostatečných kontrol dopravních prostředků a zvířat zamítnout jako neopodstatněný.

6. Žalobní důvod týkající se nedostatečných sankcí v případě opakovaného porušení pravidel o ochraně zvířat

a) Argumenty účastníků řízení

127. Komise tvrdí, že v rámci kontrolních návštěv č. 9002/2003 (bod 5.4.5. zprávy o kontrolní návštěvě), č. 9211/2003 (bod 5.4. zprávy o kontrolní návštěvě), č. 7273/2004 (bod 6.7. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (bod 5.4.3. zprávy o kontrolní návštěvě) bylo zjištěno, že Řecká republika nepřijala vhodná opatření k tomu, aby byly pachatelům ukládány účinné, přiměřené a odrazující sankce v případě opakovaného nebo závažného porušení předpisů o ochraně zvířat během přepravy. V rámci tohoto žalobního důvodu Komise tvrdí porušení čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628 a článku 25 a čl. 26 odst. 6 nařízení č. 1/2005.

128. Řecká vláda má za to, že Komise na podporu svých argumentů neuvedla žádnou konkrétní skutečnost. Zdůrazňuje, že příslušné orgány uložily pachatelům účinné, přiměřené a odrazující sankce, a jako důkaz předkládá seznam rozhodnutí, kterými byly uloženy správní pokuty [64].

b) Přípustnost

129. Komise v rámci žalobního důvodu týkajícího se nedostatečných sankcí v případě opakovaného porušení pravidel o ochraně zvířat tvrdí porušení čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628. Má za to, že tomuto článku odpovídá článek 25 nařízení č. 1/2005, a pokud jde o opakovaná porušování zvláště čl. 26 odst. 6 téhož nařízení.

130. Článek 18 odst. 2 směrnice 91/628 stanoví, že v případě opakovaného porušení této směrnice nebo jejího porušení, které má za následek vážné útrapy zvířat, podnikne členský stát, aniž jsou dotčeny možnosti jiných postihů, opatření k nápravě zjištěných nedostatků, která mohou vést až k pozastavení nebo odnětí oprávnění podle čl. 5 části A odst. 1 písm. a) bodu ii). Tento článek dále

64 — Řecká vláda odkazuje na rozhodnutí o uložení pokut citovaná v poznámce 50 tohoto stanoviska.

stanoví, že při provedení ustanovení do vnitrostátních právních předpisů musí členské státy formulovat opatření, která budou podniknuta k nápravě zjištěných nedostatků.

131. Článek 25 nařízení č. 1/2005 uvádí, že členské státy stanoví pravidla pro sankce použitelné v případě porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující [65]. Podle tohoto článku mají tedy členské státy obecnou povinnost dbát na to, aby se na porušení ustanovení tohoto nařízení uplatnily sankce, a nikoli povinnost dbát na to, aby se uplatnily sankce na porušení opakovaná, uvedená v čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628. V důsledku toho by článek 25 nařízení č. 1/2005 mohl být rovnocenný nanejvýše čl. 18 odst. 1 směrnice 91/628, jenž ukládá členským státům povinnost přijmout odpovídající zvláštní opatření k postihu veškerého porušení této směrnice fyzickou, nebo právnickou osobou. Komise se však ve své žalobě nedovolává porušení čl. 18 odst. 1, nýbrž porušení čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628. Vzhledem k tomu, že článek 25 nařízení č. 1/2005 neodpovídá čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628, Komise není dle mého názoru oprávněna dovolávat se výše uvedeného článku 25.

65 — Tento článek dále stanoví, že členské státy oznámí Komisi tato ustanovení a ustanovení pro uplatňování článku 26 do 5. července 2006, a rovněž jí neprodleně oznámí veškeré následné změny těchto ustanovení.

132. Článek 26 odst. 6 nařízení č. 1/2005 stanoví, že v případě opakovaného nebo závažného porušení tohoto nařízení může členský stát dočasně zakázat, aby zvířata na jeho území byla přepravována dotyčným dopravcem nebo v dotyčném dopravním prostředku, i pokud byl dopravce nebo dopravní prostředek schválen jiným členským státem [66].

133. Z tohoto článku nařízení tedy vyplývá pouze to, že členský stát smí *dočasně* zakázat, aby byla zvířata přepravována určitým dopravcem, zatímco čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628 obecně dovoluje členskému státu, aby přijal opatření za účelem napravení zjištěných nedostatků, která mohou vést až k pozastavení nebo odnětí oprávnění. Možnosti, jimiž členský stát disponuje k tomu, aby sankcionoval opakovaná porušení podle čl. 26 odst. 6 nařízení č. 1/2005 jsou tedy omezenější než možnosti upravené v čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628, avšak širší možnosti sankcionovat, uvedené v této směrnici, zahrnují *a maiori ad minus* dočasný zákaz přepravovat zvířata, stanovený ve výše uvedeném nařízení.

66 — Tento článek dále stanoví, že tento zákaz je možný jen za předpokladu, že byly vyčerpány všechny možnosti v rámci vzájemné pomoci a výměny informací podle článku 24. Článek 24 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že pro účely tohoto nařízení se použijí pravidla a informační postupy stanovené ve směrnici Rady 89/608/EHS ze dne 21. listopadu 1989 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění správného uplatňování veterinárních a zootechnických právních předpisů (Úř. věst. L 351, s. 34; Zvl. vyd. 02/04, s. 135), zatímco jeho odstavec 2 stanoví, že každý členský stát sdělí ve lhůtě tří měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost Komisi údaje o kontaktním místu pro účely tohoto nařízení, včetně případně elektronické adresy, a veškeré změny těchto údajů. Komise předá údaje o kontaktním místu ostatním členským státům v rámci Stálého výboru pro potravinový řetězec a zdraví zvířat.

V důsledku toho je podle mého názoru Komise oprávněna dovolávat se čl. 26 odst. 6 nařízení č. 1/2005.

c) Právní posouzení

134. Komise prokazuje opodstatněnost tohoto žalobního důvodu tak, že se dovolává bodu 5.4.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9002/2003, bodu 5.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003, bodu 6.7. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 a bodu 5.4.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006.

135. Z bodu 5.4.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9002/2003 vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství zavedlo systém kontrol souladu s pravidly o ochraně zvířat během přepravy a při porážce. Tento systém je založen na seznamech kontrol sloužících k zaznamenávání kontrol provedených během přepravy a při porážce, do nichž jsou posléze zapracovány souhrny výsledků zaznamenaných během těchto kontrol. Podle tohoto systému by mělo být první porušení pravidel o ochraně zvířat sankcionováno písemnou výstrahou, druhé správní pokutou [67], avšak při třetím porušení by mělo být zahájeno trestní stíhání.

136. Zároveň z bodu 5.4.5. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9002/2003 vyplývá, že byly přezkoumány některé kontroly provedené vnitrostátními orgány a že v nich byly zjištěny nedostatky [68].

137. V bodě 5.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9211/2003 je uvedeno, že v roce 2002 bylo uděleno 9 ústních výstrah, 16 písemných výstrah a jedna správní pokuta celkem za 26 případů porušení předpisů. Ani v roce 2001, ani v roce 2002 nedošlo k žádnému pozastavení či odnětí oprávnění k přepravě. Bylo zjištěno, že za porušení spáchaná v jednom kraji byly navrženy jako sankce čtyři pokuty ve výši 3 000 eur, avšak k jejich uložení nedošlo.

138. V bodě 6.7. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004 je uvedeno, že systém sankcionování není účinný, neboť základní kontroly

67 — Za porušení pravidel o ochraně přepravovaných zvířat je stanovena pokuta od 3 000 do 15 000 eur, jakož i odnětí oprávnění k přepravě, zatímco za porušení pravidel o ochraně zvířat při porážce je stanovena pokuta od 1 500 do 3 000 eur.

68 — Tyto nedostatky zahrnovaly například náklad 2 345 prasat pocházejících z Nizozemska, v němž bylo v době příjezdu 184 mrtvých zvířat a 150 jich bylo ve zubožením stavu. Příslušný místní orgán o tom informoval řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství, které o tom uvědomilo příslušné nizozemské orgány a Komisi.

jsou slabé, počet písemných výstrah je bezvýznamný a postupy pro vymáhání sankcí jsou problematické.

139. Z bodu 5.4.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 vyplývá, že ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství uložilo příslušným krajským orgánům, aby za první porušení, které neprovázely vážné útrapy zvířat, uložily písemnou výstrahu, a v případě opakovaného porušení správní pokutu. Uložilo jim, aby dopravci odňaly oprávnění, jestliže pokračuje v porušování právních předpisů Společenství o ochraně zvířat během přepravy i poté, co mu byla uložena správní pokuta. Taktéž ministerstvo vyžadovalo, aby kraje udělovaly správní pokuty okamžitě, pokud se ukázalo, že dopravce zvířat neměl nezbytné oprávnění, či oprávnění měl, ale bylo propadlé. Během kontroly provádění těchto požadavků uložených ministerstvem vyšlo najevo, že v přístavu Patras byly za porušení uloženy pouze slovní výstrahy, nikdy výstrahy písemné, nebo že byla uložena jiná forma sankce [69]. Během kontroly na hranicích byly uloženy pouze ústní výstrahy a někdy zůstala porušení provázená vážnými útrapami zvířat nepotrestána.

140. Tento žalobní důvod není podle mého názoru opodstatněný.

69 — V tomto ohledu není jiná forma sankce v bodě 5.4.3. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 uvedena.

141. Zaprvé Komise tímto žalobním důvodem tvrdí neúčinný postih *opakovaných* porušení a pokouší se je prokázat dovolávajíc se různých zpráv o kontrolních návštěvách provedených v Řecké republice. V tomto důkazu se přitom údaje týkající se porušení čistě jednorázových mísí s údaji o opakovaných porušeních. Komise se tedy pokouší prokázat opakovaná porušení a dovolává se zároveň případů týkajících se porušení čistě jednorázových. Zadruhé jsou údaje, které Komise uvádí ve své žalobě a které vyplývají ze zpráv o kontrolních návštěvách, nepřesné a obecné. Nikde není přesně ve zprávách o kontrolních návštěvách uvedeno kolikrát se porušení opakovala, zda se jednalo o opakovaná porušení spáchaná tím samým pachatelem a jaký byl stupeň závažnosti opakovaných porušení. Krom toho z tohoto důkazu předloženého Komisí vyplývá, že některé sankce uloženy byly, a to hlavně v podobě ústních a písemných výstrah.

d) Výsledek analýzy

142. V důsledku toho je podle mého názoru třeba zamítnout jako neopodstatněný žalobní důvod týkající se nedostatečných sankcí v případě opakovaného porušení pravidel o ochraně zvířat, v rámci kterého Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 18 odst. 2 směrnice 91/628 a čl. 26 odst. 6 nařízení č. 1/2005.

7. Výsledek analýzy žalobních důvodů týkajících se ochrany přepravovaných zvířat

143. S ohledem na výše uvedené úvahy mám za to, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby byla v přístavech nebo v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce, a k tomu, aby zajistila, aby kontroly dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích byly skutečně prováděny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy a čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 91/628.

C – *Analýza žalobních důvodů uplatňovaných v oblasti ochrany zvířat při jejich usmrcování*

1. Úvod

144. Každý rok je na jatkách Evropské unie usmrceno téměř 360 milionů prasat, ovcí, koz a skotu, a více než čtyři miliardy drůbeže [70]. Za účelem vyvarování se zbytečného utrpení těchto zvířat při usmrcování je z hlediska omračování a usmrcování nezbytné, aby byl postup bezchybný a aby zařízení bylo pravidelně udržováno. Omračování je v současné době prováděno různými metodami: elektrickým proudem, ranou do hlavy, vystavením vlivu oxidu uhličitého či pistolí s pevným projektilem [71]. Během posledních let však bylo v tomto ohledu provedeno mnoho studií [72] a zavedena nová technologie, kvůli které se některé metody uvedené ve směrnici 93/119 staly nadále obsoletními. Vzhledem k tomu, že se očekává, že tato směrnice bude v budoucnu nahrazena novým nařízením [73], které bude brát na zřetel nové vědecké výsledky v oblasti metod omračování a porážení, je ještě důležitější, aby členské státy dodržovaly úroveň ochrany zvířat při jejich porážce stanovenou ve směrnici 93/119.

2. Žalobní důvod týkající se omračování zvířat během porážky

a) Argumenty účastníků řízení

145. Komise vytýká Řecké republice, že nepřijala vhodná opatření k tomu, aby zajis-

70 — Tyto informace vycházejí z důvodové zprávy k návrhu nařízení Rady o ochraně zvířat při usmrcování [KOM (2008) 533 v konečném znění, s. 3].

71 — Viz bod 1.A. přílohy C směrnice 93/119.

72 — Tak například Wilkins, D. B. (vyd.), *Animal Welfare in Europe. European Legislation and Concerns*, výše uvedený v poznámce 7, s. 3, uvádí, že na základě provedených výzkumů o metodách omračování toho víme mnohem více, například o množství elektrického proudu, které je nezbytné k tomu, aby zvíře pozbylo vědomí, o výrobě pistolí s pevným projektilem a o používání oxidu uhličitého k omračování prasat.

73 — Návrh nařízení Rady o ochraně zvířat při usmrcování [KOM (2008) 533 v konečném znění, s. 3].

tila, že budou dodržována pravidla v oblasti omračování zvířat během porážky, čímž nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 3, čl. 5 odst. 1 písm. d) a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119.

146. Komise uvádí, že během kontrolních návštěv č. 9002/2003 (bod 5.4.4. zprávy o kontrolní návštěvě), č. 7273/2004 (bod 5.6. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (bod 5.7. zprávy o kontrolní návštěvě) ÚPV zjistil, že na některých jatkách byla kontrola omračování prasat a skotu nedostatečná a že bylo tudíž možné, že zvířata nebyla účinně omračována. Stejně tak bylo zjištěno, že časový interval mezi omráčením a vykrvením byl příliš dlouhý, takže zvířata mohla procitnout z bezvědomí.

147. Komise krom toho tvrdí, že ÚPV v rámci kontrolní návštěvy č. 8042/2006 znovu zjistil nedostatky v oblasti omračování zvířat. Inspektoři ÚPV zejména zjistili nedostatky v údržbě omračovacích nástrojů, špatné fungování těchto nástrojů a příliš dlouhé intervaly mezi omráčením a vykrvením. Komise ještě uvádí, že je její povinností určit, zda jsou přístroje nezbytné k omračování a porážce používány rychle a účinně, z toho důvodu, aby byla zvířata ušetřena případného utrpení.

148. Řecká vláda tvrdí, že argumenty Komise jsou nepřesné a obecné a že na jejich podporu Komise neuvádí žádný konkrétní případ porušení právních předpisů Společenství. Řecká vláda zdůrazňuje, že zjištěné nedostatky jsou v každém případě minimální a že se vztahují pouze k ojedinělým případům, ve kterých byly uloženy odpovídající sankce. Má krom toho za to, že odstranila tyto nedostatky tím, že uspořádala různé vzdělávací semináře pro veterinární lékaře.

b) Právní posouzení

149. V souladu s článkem 3 směrnice 93/119 musí být zvířata během přehánění, ustájení, znehybnění, omračení, porážky nebo usmrcení ušetřena veškerého vzrušení, bolesti nebo utrpení, kterému se lze vyhnout. Článek 5 odst. 1 písm. d) směrnice 93/119 stanoví, že lichokopytníci, přežvýkavci, prasata, králíci a drůbež přepravení do jatek za účelem porážky musí být vykrveni v souladu s pokyny uvedenými v příloze D téže směrnice. Tato příloha obsahuje přesnější pravidla v oblasti vykrvování zvířat; bod 1 této přílohy stanoví, že u zvířat, která jsou omráčena, musí začít vykrvování co nejdříve po omráčení a musí být provedeno tak, aby vyvolalo rychlé, vydatné a úplné vykrvení. V každém případě musí být vykrvení provedeno předtím, než zvíře procitne z bezvědomí.

150. V souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119 musí být nástroje, zařízení ke znehybnění, vybavení a zařízení sloužící k omračování nebo k usmrcování zvířat koncipovány, sestrojeny, udržovány a používány tak, aby k omračování nebo k usmrcování docházelo rychle a účinně, v souladu s ustanoveními této směrnice; tento článek dále stanoví, že příslušný orgán ověří, zda nástroje, materiál ke znehybnění a jiné vybavení sloužící k omračování nebo usmrcování odpovídají výše uvedeným zásadám, a pravidelně kontroluje, zda jsou v dobrém stavu, aby umožnily dosažení výše uvedených cílů.

151. Komise tedy v rámci tohoto žalobního důvodu tvrdí nesplnění třech povinností:

– ušetřit zvířata utrpení před a během porážky (článek 3 směrnice 93/119);

– rychle a účinně zvířata vykrvit [ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanoveními přílohy D směrnice 93/119];

– zajistit správnou údržbu a účinné používání zařízení k omračování a usmrcování (čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119).

152. Komise prokazuje tvrzení o porušení prostřednictvím zjištění uvedených v několika zprávách o kontrolních návštěvách.

153. Z bodu 5.4.4. zprávy o kontrolní návštěvě č. 9002/2003 vyplývá, že na třech jatkách, které inspektoři ÚPV navštívili, bylo vybavení sloužící k omračování zvířat a údržba tohoto vybavení v zásadě v souladu s předpisy Společenství, kromě jedněch jatek prasat, kde prasata nebyla účinně omračována přístroji k vyvolání elektrošoků. Problémy se taktéž objevily během samotného omračování zvířat. Na jedněch jatkách trvalo připevňování, omračování a vykrvování třech krav jednu hodinu; krom toho, časový interval mezi omráčením a porážkou dvou krav činil 120 sekund, tedy dobu, která umožňuje, aby zvířata procitla z bezvědomí. Stejně tak byl během porážky ovcí interval mezi omráčením

a porážkou natolik dlouhý (37 sekund), že zvířata mohla procitnout z bezvědomí. Provádění těchto postupů umožňuje konstatovat, že v postupech došlo k pochybení a že nebyly provedeny obvyklým způsobem.

154. Pochybení během porážky zvířat na mnoha jatkách vyplývají taktéž z bodu 5.6. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004. Na jatkách v kraji Fthiotida chybělo vybavení pro krmení zvířat v dočasných ubytovacích zařízeních a krom toho zem nebyla plochá. V kraji Larisa bylo zjištěno, že jatka, u nichž bylo před kontrolní návštěvou uvedeno, že nejsou v provozu, skutečně již v provozu byla, ale zařízení na těchto jatkách bylo nevhodné [74]. Na jiných jatkách, které byly kontrolovány, nebyl proud pro elektrické omračování zvířat. V kraji Trikala bylo omračování prasat na jedněch jatkách, jež inspektoři ÚPV navštívili, neúčinné, a intervaly mezi omráčením a porážkou byly příliš dlouhé. Omračování skotu taktéž nebylo účinné a náhradní vybavení pro omračování nebylo v této souvislosti k dispozici.

155. Četná pochybení během porážení zvířat vyplývají taktéž z bodu 5.7. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006. Na jatkách, která byla kontrolována v kraji Kilkis, zjistili inspektoři ÚPV četná pochybení [75]. Pochybení se vyskytovala stejně tak i v krajích Serres [76], Thesprotia [77], Messinia [78], Laconia [79] a Illia [80].

156. Pokud jde o nesplnění povinnosti ušetřit zvířata utrpení před porážkou a během ní (článek 3 směrnice 93/119) mám za to, že žalobní důvod Komise je opodstatněný.

74 — Přesněji na těchto jatkách chyběly popruhy pro omračování zvířat, nebyly zde obrazovky znázorňující napětí a proud, náhradní vybavení pro omračování taktéž chybělo a kleště na elektrošoky nebyly náležitě očištěny.

75 — Mezi tato pochybení patřilo i neúčinné omračování skotu, nedostatečná údržba a čištění uzavíracího zařízení, nedostatečná údržba vybavení k omračování všech druhů zvířat, špatné fungování pistole s pevným projektilem a nefunkčnost elektrického přístroje k omračování ovcí, přičemž zde nebylo k dispozici odpovídající náhradní vybavení k omračování.

76 — Na jedněch ze tří navštívených jatek v kraji Serres nebyl prostor pro přijímání zvířat adekvátní a byl zde nezakrytý stokový vpust; krom toho, zařízení ke krmení nefungovala. Ve druhých jatkách bylo nevhodné zařízení pro omračování malých přežvýkavců. V jatkách pro drůbež byly odkryté jámy a zařízení k přivazování zvířat nebyla odpovídající, voda ve vodní lázni, určená k omračování drůbeže přetékala. Během omračování bylo napětí příliš slabé, a proto nebyla drůbež účinně omračována.

77 — Na dvou navštívených jatkách v kraji Thesprotia objevili inspektoři ÚPV nevhodné vybavení pro omračování, chybělo zde náhradní vybavení pro omračování, zařízení k odpočinku zvířat bylo špatně udržováno a chyběla zařízení pro krmení zvířat. Na jedněch z těchto dvou jatek byla porážka zaznamenána později, než byla skutečně provedena, neboť oprávnění nebylo vydáno ke dni provedení porážky.

78 — V kraji Messinia inspektoři ÚPV zjistili příliš dlouhé intervaly mezi omračováním a porážkou, jakož i to, že chybělo náhradní vybavení k omračování.

79 — V kraji Laconia inspektoři ÚPV nedávno na jedněch jatkách zjistili příliš dlouhé intervaly mezi omračováním a porážkou prasat, neodpovídající údržbu pistole s pevným projektilem a nefunkční měřící přístroj k elektrickému omračování zvířat.

80 — V kraji Ilia bylo zjištěno, že doba, která uplynula mezi omráčením a usmrcením na jatkách byla příliš dlouhá, a že obrazovka přístroje měřícího elektrický proud nezobrazovala správné údaje.

Z bodů 153 a 155 tohoto stanoviska vyplývá, že na většině jatek, které inspektoři ÚPV kontrolovali, došlo k pochybením během omračování zvířat, což jim působilo utrpení. Lze zároveň tvrdit, že tato praxe byla stálá, neboť se jednalo o četná porušení, která byla zjištěna mezi lety 2003 a 2006. Krom toho pochybení, která inspektoři ÚPV zjistili, byla pochybeními konkrétními: kraje, ve kterých byly shledány nedostatky na jatkách, jež byly navštíveny inspektory, vyplývají jasně ze zpráv o kontrolních návštěvách. Počet navštívených jatek a kraje, ve kterých se nacházejí, jsou jasně uvedeny ve zprávách, stejně tak jako jsou ve zprávách přesně popsána pochybení, ke kterým na těchto jatkách došlo. Nemůžeme tedy přijmout argument řecké vlády, podle kterého jsou argumenty Komise nepřesné a obecné. Není taktéž podle mého názoru možné připustit argument řecké vlády, podle kterého odstranila tato pochybení vzděláváním veterinárních lékařů. Vzdělávání veterinárních lékařů, ať je jakkoli kvalitní, totiž nezaručuje, že normy Společenství v oblasti ochrany zvířat při porážce budou v praxi dodržovány. Řecká republika tedy podle mého názoru nesplnila svoji povinnost ušetřit zvířata utrpení před porážkou a během ní, která vyplývá z článku 3 směrnice 93/119.

157. Pokud jde o nesplnění povinnosti usmrcovat zvířata rychle a účinně [ustanovení článku 5 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanoveními přílohy D směrnice 93/119], Komise podle mého názoru nepředložila žádný důkaz. Většina zmiňovaných porušení, vycházejících ze zpráv o kontrolních návštěvách, se týká pochybení, ke kterým došlo při omračování zvířat, spojených s příliš dlouhými časovými intervaly mezi omráčením a porážkou, jakož i neodpovídající údržby zařízení užívaných k omračování a porážce. Nikde není ale ve zprávách o kontrolních návštěvách uvedeno, že bylo zjištěno nesprávné usmrcování zvířat. Je tedy třeba podle mého názoru zamítnout jako neopodstatněnou část žalobního důvodu, v rámci které Komise tvrdí nesplnění povinností, které pro Řeckou republiku vyplývají z ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanoveními přílohy D směrnice 93/119.

158. Pokud jde o nesplnění povinnosti správně udržovat a účinně používat zařízení určená k omračování a usmrcování (čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119), mám za to, že tento žalobní důvod Komise je opodstatněný. Ze zpráv o kontrolních návštěvách vyplývají četná pochybení ve vztahu k údržbě a k používání těchto zařízení. Z výše uvedených zpráv o kontrolních návštěvách můžeme uzavřít, že utrpení byla zvířatům způsobena z důvodu špatné údržby, nenormálního fungování či špatného používání zařízení k omračování a usmrcování. Také tato porušení trvala dosti dlouhou dobu, a to od roku 2003 do roku 2006. Mám tedy za to, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119.

c) Výsledek analýzy

159. V důsledku toho mám za to, že Řecká republika, tím, že nepřijala opatření nezbytná k zajištění dodržování pravidel o omračování zvířat během porážení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 3 a čl. 6 odst. 1 směrnice 93/119.

Komise zejména vytýká řecké vládě, že neprovedla zcela akční plán, který oznámila, aby zajistila provádění inspekcí na jatkách. Tento plán stanovil novou inspekci všech jatek ve všech řeckých krajích do konce roku 2001. Krom toho Komise vytýká řeckým orgánům, že dostatečně nespolupracovaly s inspektory ÚPV. Uvádí příklad, ve kterém jatka, která měla být navštívena inspektory, nebyla přístupná, jelikož příslušný krajský veterinární úřad pozastavil jejich činnost dva týdny před kontrolní návštěvou ÚPV. Komise zároveň uvádí, že nebylo možné dostat se k některým jatkám, která měla být podrobena kontrole, a to z důvodu stávek, které byly oznámeny jen jeden den před kontrolní návštěvou.

3. Žalobní důvod týkající se zaručení nezbytných inspekcí a kontrol na jatkách

a) Argumenty účastníků řízení

160. Pokud jde o žalobní důvod týkající se zaručení nezbytných inspekcí a kontrol na jatkách, Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119.

162. Řecká vláda tvrdí, že jen stěží rozpoznává, které nesplnění povinností je jí vytýkáno. V každém případě se domnívá, že ji nemůže být vytýkáno nesplnění povinností, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119, neboť příslušní veterinární lékaři provedli kontrolu, která byla odpovídající, protože byly uspořádány vzdělávací semináře, a že všechna jatka byla znovu kontrolována.

161. Komise tvrdí, že v rámci kontrolních návštěv č. 7273/2004 (bod 5.6. zprávy o kontrolní návštěvě) a č. 8042/2006 (bod 5.7. zprávy o kontrolní návštěvě) byla zjištěna závažná pochybení na jatkách a že Řecká republika nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby byly na jatkách odpovídajícím způsobem zajištěny inspekce a kontroly.

163. Komise napadá tyto argumenty řecké vlády a tvrdí, že pořádání seminářů sice představuje pozitivní opatření, avšak zajisté nemůže být jediným řešením sporné ustálené praxe.

b) Právní posouzení

164. V rámci tohoto žalobního důvodu Komise tvrdí, že Řecká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119, podle kterého se inspekce a kontrola na jatkách provádějí pod zodpovědností příslušného orgánu, který má stále volný přístup do všech částí jatek, aby se mohl ujistit o dodržování ustanovení této směrnice. Tyto inspekce a kontroly mohou být nicméně uskutečňovány i během kontrol prováděných za jinými účely.

165. Komise prokazuje porušení povinností Řecké republiky týkajících se inspekcí a kontrol na jatkách a dovolává se bodu 5.6. zprávy o kontrolní návštěvě č. 7273/2004, z něhož vyplývá, že řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství dne 11. července 2001 požadovalo po příslušných orgánech v každém kraji, aby přistoupily k inspekci všech jatek, za účelem určení, zda tato jatka dodržovala ustanovení směrnice 93/119. Původní lhůta pro provedení této povinnosti byla stanovena na konec roku 2001. Tato povinnost provést inspekci nebyla splněna ve výše uvedené lhůtě; ministerstvo tedy na podzim roku 2003 zaslalo příslušným orgánům v každém kraji zrevidovaný seznam kontrol a vzorový formulář pro zprávy o inspekcích a stanovilo na konec února roku 2004 novou lhůtu pro uskutečnění inspekce. V září roku 2004 požadovalo ministerstvo po příslušných orgánech v každém kraji, aby jej přede dnem 27. září 2004 informovaly o výsledcích provedených inspekcí, avšak na konci kontrolní návštěvy č. 7273/2004, která probíhala od 4. do 8. února 2004, příslušné orgány v 50 % krajů výsledky inspekcí stále nepředložily.

166. Z bodu 5.7. zprávy o kontrolní návštěvě č. 8042/2006 dále vyplývá, že lhůty stanovené pro předložení výsledků inspekcí byly průběžně prodlužovány a že naposledy byla lhůta stanovena do 30. července 2005. Během kontrolní návštěvy č. 7273/2004, která probíhala od 21. února do 1. března 2006 řecké ministerstvo pro rozvoj venkova a potravinářství oznámilo, že příslušné orgány v 38 z 54 krajů přistoupily k inspekcím na jatkách. Z této zprávy o kontrolní návštěvě tedy vyplývá, že inspekce byla provedena v 70,37 % krajů oproti 29,63 % krajů, kde provedena nebyla.

167. Podle mého názoru je na základě těchto údajů možné konstatovat opodstatněnost žalobního důvodu, kterým Komise vytýká Řecké republice to, že nepřistoupila k inspekci na jatkách, a tím nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119.

168. Z výše uvedených údajů jednak vyplývá, že Řecká republika nezajistila, aby inspekce na jatkách byly účinné, neboť lhůty stanovené k provádění inspekcí byly průběžně prodlužovány, a že příslušné orgány neprovedly

inspekce ve stanoveném časovém rámci. Dále po mnoha prodlouženích lhůty, přesněji *po více než čtyřech letech*, které uplynuly od lhůty původně stanovené na konec roku 2001, provedly příslušné orgány inspekce v sotva 70,37 % krajů. Tyto skutečnosti prokazují, že řecké orgány vytvořily ustálenou praxi, která spočívala v neprovádění inspekcí na jatkách.

c) Výsledek analýzy

169. Co se týče toho, že řecké orgány dostatečně nespolupracovaly s inspektory ÚPV, je třeba zdůraznit, že povinnost příslušných orgánů spolupracovat s inspektory ÚPV nevyplývá z článku 8 směrnice 93/119 [81]. Komise krom toho na jednání uvedla, že neuplatnila nedostatečnou spolupráci řeckých orgánů jakožto zvláštní žalobní důvod [82].

170. Podle mého názoru je tedy třeba konstatovat, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby zajistila inspekce a kontroly na jatkách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119.

4. Výsledek analýzy žalobních důvodů ve vztahu k ochraně zvířat při jejich porážce

171. Na základě uvedené argumentace mám za to, že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k zajištění inspekcí a kontrol na jatkách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 8 směrnice 93/119.

172. Na základě analýzy žalobních důvodů ve vztahu k ochraně zvířat při jejich porážce mám za to, že Řecká republika tím, že

81 — Taková povinnost spolupráce může vyplývat nanejvýš z čl. 14 odst. 3 této směrnice, který stanoví, že členský stát, na jehož území se provádí kontrola, poskytne znalcům veškerou nezbytnou pomoc při výkonu jejich povinností. Vzhledem k tomu, že Komise ale netvrdí nesplnění povinností vyplývajících z čl. 14 odst. 3 směrnice 93/119, nelze tento článek brát v rámci analýzy žalobních důvodů v úvahu.

82 — Uveďme taktéž, že ve vztahu k nedostatečné spolupráci řeckých orgánů Komise sice v odůvodněném stanovisku uvádí porušení článku 10 ES, ale ve své žalobě již porušení tohoto článku netvrdí. Na základě toho můžeme uzavřít, že Komise zúžila právní základ své žaloby v porovnání s právním základem v odůvodněném stanovisku. V důsledku toho nelze brát v úvahu v rámci analýzy žalobních důvodů ani článek 10 ES.

nepřijala nezbytná opatření k zajištění dodržování pravidel o omračování zvířat během jejich porážky a k zajištění inspekcí a kontrol na jatkách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 3, čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice Rady 93/119.

D – *K nákladům řízení*

173. Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Soudní dvůr však může podle čl. 69 odst. 3 pododstavce 1 jednacího řádu rozhodnout, že každý účastník řízení nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch, nebo pokud jsou k tomu dány výjimečné důvody.

174. V projednávané věci byla žaloba Komise úspěšná jen částečně, a proto navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že Komise a Řecká republika ponesou vlastní náklady řízení.

VI – Závěry

175. S ohledem na všechny předcházející úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby určil:

„1) že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

– byla v přístavech nebo v jejich bezprostřední blízkosti zřízena zařízení k odpočinku zvířat po jejich vykládce z plavidel, a

– kontroly dopravních prostředků a zvířat přepravovaných po silnicích byly skutečně prováděny,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z bodu 48 odst. 7 písm. b) kapitoly VII přílohy a z čl. 8 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS;

2) že Řecká republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k tomu, aby:

– zajistila dodržování pravidel o omračování zvířat během porážky, a

– zajistila inspekce a kontroly na jatkách,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 3, čl. 6 odst. 1 a článku 8 směrnice Rady 93/119/ES ze dne 22. prosince 1993 o ochraně zvířat při porážení nebo usmrcování.

3) Ve zbývající části se žaloba zamítá.

4) Komise Evropských společenství a Řecká republika ponesou vlastní náklady řízení.“